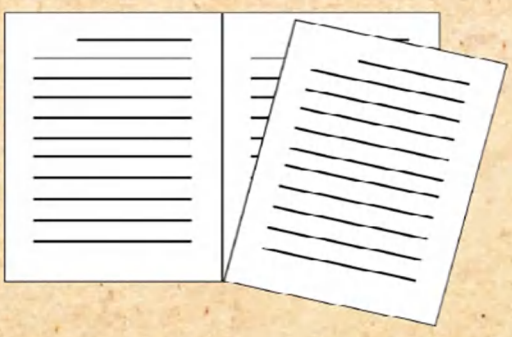
Clarissimi hystorici Lucii Flori Gesto rum Romanorum Epithomata.

Jacobus Barynus magister Ad lectorem.

Forcia magnorum qui poscit facta virorum
Noscere. quos claros Roma superba tulit
Lucius hystorias quas scripsit Florus in omnes
Romanos. legat hic. marcia bella sciet
Continet iste Titi generosa volumina Liui
Scribit et inuicta bella peracta manu
Gesta manu celebrata iuuant. epithomata Flori
Perpetuos comites. hinc peto lector habe.

W woluminie kolejno współoprawne sygnatury:

Inc. 241

Inc. 241a

Dar Kuratorjum Okr. Szk. Poznańskiego.
Z księgozbioru Gimn. im. Marji Magdaleny w Poznaniu.
1930.

GKW 7876

REGISTRVM HVIVS OPERIS.

a

prima alba
Q.CVRTII
satiat tempora
inclyti amnes

b

Q.CVRTII
litum ex
partim

c

ille e muris
persarum
dixi ex iis

d

tu manus
rus altiores
tuta abuliti

e

antea consu
ille remotis
mentius

f

ballino erat
ne ante
nihil dixit

g

quidem
erat prælium
radicibus

h

cipes mittunt
eum(si
catoq; strenue

i

cipitur findens
stis:haud
Inde processit

k

uulneribus
mul mundi
expirasse

l

domiti greges
haud amplius
muris:alius

Finis.

Laus deo.

Liber venerabilis domini
Alberti Walyscheuski
canonici Plocen. et ple
bani in ibidem

Sunt tria que uere salomon

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA POZNAŃ

Clarissimi hystorici Lucii Flori Gesto rum Romanorum Epithomata.

Jacobus Barynus magister Ad lectorem.

Forcia magnorum qui poscit facta virorum
Noscere: quos claros Roma superba tulit
Lucius hystorias quas scripsit Florus in omnes
Romanos. legat hic. marcia bella sciet
Continet iste Titi generosa volumina Liui
Scribit et inuicta bella peracta manu
Gesta manu celebrata iuuant. epithomata Flori
Perpetuos comites. hinc peto lector habe.

¶ Vtriusq; iuris et arciū doctori Johanni Wilden viro Patricio Lipzensis vrbis senatori clarissimo Jacob⁹ Baryn⁹ arciū liberaliū magister. S. P. D.

On possum non admirari exellentissime vir tot variis studiorum generibus mortaliū vsum esse detentū vt etiam plures ꝓpriaz vitam posi in apertapicula se exponere et ꝓstanti et forti animo nō solum formidarūt sedetiaz voragines. altissimos hyatus subterraneos armata vi ob reip. salutem irruere non dubitarunt! quos P. R. tanto plus est admirat⁹ quāto eorum per pessa pericula ampliora extiterant. Ast alij animo magis qm̄ corpore valēt animum animamq; ꝑcernencia vigili cura sectantes magnifica et generosa contemplantur. Nil nisi solleriti industria exquisitū et consumatū inquirunt. deoq; iura humanas leges non modo impleuisse curant. sed diligētissime scrutatas et intellectas mortaliū vsui impendunt! alios itidem facere cupientes iter beate vite student apire. quo qui squis ad virtutis gloriā habeat puenire. His nō minor et tocius reip. lipzensis vrbis curā tenes ꝓ cuius salute ꝓpriam etiam vitā nunc̄q; effundere formidabas. Te quoq; in regenda vita si quis veluti exemplar sibi preponet a via virtutū nunqm̄ aberrabit! qō ego eo apercius dicere ausim magnificentissime vir quo ea cunctis sole constant esse clariora. nouerūt animi ꝓstanciaz ꝓsilij maturitatem atq; prudentiaz ne quid timide ne quid stulte facias quum ea defendas que recte sencies. Visis itaq; aliorū ꝓsilijs ego etsi opum tenuitate. temporum angustia. inuidenciū calumnia oppressus ferme succūbo. quantū tū mee opis est et humana sinit fragilitas hoc genus hoīm cupio emulari! qui cquid et ocij datum fuerit pinde interpretationib⁹ ꝓferre censui fore potissimū. ne si ceteris calamitatib⁹ obrut⁹ degerem ingenij vigor elangueret. lucubrationib⁹ in latinos poetas qm̄ plurimos peractis. oratoriq; lectionib⁹ aliquot ꝑ quinquennium lustratis. nūc in hystoricoꝝ interpretatiōes pedem tanto alacrius puehe relibuit. quanto quisquis nouarū rerum et gestorum est cupidior. Quarū primicias statui tuo nomini dedicare L. Flori hystorici Clarissimi publica interpretationis ꝓfessione assumpta. Cui⁹ lectione epithomatū amenissima gerendarum rerum curas et seueritates veluti iocis delectabilib⁹ possis aliquociēs attenuare. Sed nunc ad instituta eundum erit.)

Macedo fortissime Cesarea dignissima proles
Excita mermes ad bella Polonos
protenuit

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA POZNAŃ

Inc. 241a

133484 (1)
N. 484/1935

Lucij Flori hystoriographi rerum
Romanarum Epithoma Incipit.

Populus romanus a rege romulo In cesarem Augustū septingentos p annos: tm operū pace belloq gessit: vt siquis magnitudinē Impij cū annis conferat / etatem vltra putet / Ita late per orbem terrarū arma circūtulit / vt qui res eius legunt / nō vnius populi: sed generis hūani facta discāt. Nam tot laboribus piculisq iactatus est / vt ad pstituendū eius impium: ptendisse virtus et fortuna videat. Quare cū pcipue hoc quoq sicut cetera operepretiū sit agnoscere / tū qr ipa sibi obstat magnitudo: tertioq diuersitas aciez intentionis abrumpit faciam qō solent qui terrarū situs pingūt / in breui quasi tabella totā eius imaginē amplectar: nō nihil vt spero admiratiōi principis populi collaturus: si pariter atq in semet vniuersaz magnitudinē eius ostēdero. Siqs ergo populū. R. quasi hominē pspiceret: totāq eius etatē pcenseat: vt cepit: vtq adoleuerit: vt quasi ad quendā iuuētę florez puenerit: vt postea velut senuerit quattuor gradus pcessusq eius inueniet. Prima etas sub regibus fuit ppe. ccl. per annos quibus circū ipam matrē suā cū finitimis luctatus est. Hec erit eius infantia. Sequens a Bruto Collatinoq psulibus in Appiū Claudiū. Quintū. Fuluiū psules. cc. annos patet: quibus Italiā subegit. Hoc fuit tempus vtris armisq incitatissimū. Ideo quis adolescentiq būs dixerit. Dehinc ad cesarē Augustū. ccl. anni: quibus totū orbē pacauit hic iam ipa iuuēta impij et quasi quedam robusta maturitas. A Cesare Augusto in seculū nostrum: aut nō multo minus anni. cc. quibus inertia cesarū quasi senuit atq decoxit: nisi q sub Traiano principe mouet lacertos. et pter spem omniū senectus impij quasi reddita iuuētute reuirescit.

¶ Primus ille et vbis et impij conditor Romulus fuit a Marte genitus et Rhea Siluia. hec de se sacerdos grauida pfessa est: nec mox fama dubitauit: cū Amulij impio abiectus in pfluentē cum Remo fratre non potuit extingui. siquidem et tiberinus amnem repressit. et relictis catulis lupa vagitū secuta vbera admouit infantibus: matrēq se gessit. Sic reptos apud arborem Faustulus regis pastor tulit in casam atq educauit alba tūc erat latio caput: Juli opus: nam Laviniū patris Enee pterat. ab his Amulius iam septima sobole regnabat: fratre pulso Numitore: cuius ex filia Romulus Jgitī prima iuuēte face. patruū Amulium ab arce deturbat auū reponit: ipe fluminis amator et montiū: apud quos erat educatus menia nouę vbis agitabāt. gemini erant vter auspicaretur et regeret adhibuere piacula. Remus montē Auentinū: hic palatinū occupauit. prior ille sex vultures: hic postea sed duodecim vidit. sic victor augurio vbē excitat: plenus spei bellatricē fore. ita illi assuete sanguinis et pde aues pollicebant. ad tutelā nouę vbis sufficere vallū videbat: cuius dū irridet angustias Remus idq increpat sal

tu: dubiū an iussu fratris occis⁹ est. prima certe victima fuit. munitionēq; urbis noue sanguine suo ꝓsecrauit. imaginē urbis magis q̄ urbē fecerat. incole deerāt: erat in primo luc⁹: hūc Asylū facit z statim mira uis hoīm latini tusciq; pastores: quidā et trāsmarini phryges: q̄ sub Enea/archades q̄sub Euādro duce influxe rāt. Ita ex uarijs quasi elemētis ꝯgregauit corꝑ⁹ unū: populūq;. Romanū ipse fecit: res erat uni⁹ etatis: popul⁹ uiroꝝ. Itaq; matrimonia a finitimis petita: q̄ nō impetrabant: manu capta sūt Simulatis quippe ludis eq̄strib⁹: ūgines que ad spectaculū uenerāt: prede fuere: et hec statī causa belloꝝ. Pulsi fugatiq; Veientes. ceninensium captū ac diruti est opidū. spolia insup opima de rege: feretrio Jouī: manib⁹ suis rex reportauit. Sabinis prodite porte p ūginem: nec dolo: sed puella preciū rei: quā gerebant in sinistris: petierat: dubiū clipeos an armillas: Illi ut et fidem soluerent / et ulciscerent: clipeis obruere. Ita admissis intramenia hostib⁹: atrox in ipo foro pugna: adeo ut Romulus Jouem oraret: ut fedam suoꝝ fugam sisteret. Hic templum est Statoꝝ Jupiter: tandem seuientibus interuenere raptę laceris comis. Sic pax facta cū Tacio: feduſq; percussum. secutaq; res mira dictu: ut relictis sedib⁹ suis: nouē in urbem hostes demigrarēt: et cū generis suis auitas opes p dote sociarent. Auctis breui uirib⁹ / hunc rex sapientissim⁹ statum reipublice imposuit. ut iuuētus diuisa p trib⁹: in equis et in armis ad subita bella excubaret Consiliū reipublice penes senes esset qui ex auctoritate patres: ob etatē senat⁹ uocabant. His ita ordinatis: cum repētē ꝓcionem haberet: an̄ urbem apud capree paludem e ꝓspectu ablat⁹ est Discerptū aliqui a senatu putāt ob asperi⁹ ingeniū: sed aborta tempestas soliſq; defectio ꝓsecrationis speciē pbuere. Cui mox Julius Proculus fidē fecit. uisum a se Romulum affirmās augustiore forma q̄ fuisset. mādare pterea ut se p numine acciperent Quirinum in celo uocari. placitū diis: ita gentiū Roma potiretur.

De Numa Pompilio.

Successit Romulo Numa Pompilius: quem curibus sabinis agētem ultro petiuere: ob inclitaz uiri religionem. Ille sacra et cerimonias omnēq; cultū deoꝝ immortaliū docuit. Ille pontifices: Augures: sālios. ceteroſq; p sacerdocia: annum quoq; in duodecim menses: fastos dies nephastoſq; descripsit Ille ancilia: atq; palladiū secretaq; quedā impij pignora: Janumq; geminuū: fidē pacis ac belli: in primis foc̄ uestę ūginib⁹ colendū dedit: ut ad simulacrū celestiū sideꝝ custos impij flāma uigilaret. Hec omnia quasi monitu deę Egerie: quo magis barbari acciperent: eo denicq; ferocem populū redegit: ut qō ui et iniuria occupauerat imperium: religione atq; iusticia gubernaret.

De Tullo Hostilio.

Excipit Pompilium. Numam. Tullus Hostilius: cui in honorē uirtutis regnum ultro datū Hic omnem militarē disciplinam: artemq; bellandi ꝓdidit. Itaq; miriū immodū exercita iuuētute: ꝓuocare au

sus Albanos / grauem et diu principē populū. Sed cū pari robore frequētib⁹ pr̄e liis vtrīq; cōminuerent: missō in cōpendiū bello Horatijs Curiatijsq; trigemi nis hinc atq; inde fratrib⁹: vtriusq; populi fata cōmissa sunt. Anceps z pulchra contentio: exituq; ipō mirabilis. trib⁹ quippe illinc vulneratis: hinc duob⁹ oc cisis: qui superat Horati⁹ addito ad virtutē dolo: vt distraheret hostem simulat fugam: singulosq; p vt sequi poterāt ad ortus: eruperat. Sic rarum alias dec⁹: vni⁹ manu parta victoria est: quā ille mox parricidio fedauit. Rētem spolia cir ca sponsi quidē. sed hostis sororē viderat. hūc tam immaturū virginis amorē / vltus est ferro. citauere leges nefas sed abstulit virtus patricidā. et facinus intra gloriam fuit. nec diu in fide māsit Alban⁹. naz Fidenati bello missi in auxiliū / ex federe medij inter duos expectauere fortunā. Sed rex callid⁹ vbi inclinare se socios ad hostē videt: tollit animos quasi ipe mādasset: spes inde nostris: metus hostibus. Sic fraus p̄dito⁹ irrita fuit. Iracq; hoste victo / ruptoq; federis Me tium Suffetiū religatū inter duos curr⁹ pnicib⁹ equis distrahit. Albamq; ipam q̄uis parentem emulam tamen diruit prius: cum omnes opes vbis ipmq; po pulum Romam trāstulisset. Prorsus vt cōsanguinea ciuitas non periisse sed in suum corpus redisse rursus videretur.

De Anco Martio.

a Ncus deinde Martius nepos ex filia Pompilij pari ingenio. Hic igit et menia muro amplexus est. et interfluentē vbi tyberinū ponte com misit. hostiamq; in ipo maris fluminisq; confinio Colonia posuit. iam tum videlicet p̄sagiens animo futurū: vt toti⁹ mūdi opes et cōmeatus illo veluti maritimo vbis hospitio reciperentur.

De Tarquinio Prisco.

t Arquinius postea pris⁹ q̄uis trāsmarine originis. regnū vltro pe tens accipit. ob industriam atq; elegātiam: quippe qui Corinthius. grecū ingenium italicis artib⁹ miscuisset. Hic et senatus ma iestatem numero ampliauit: et centurijs tribus auxit: quāuis Actius Nauius numerū augeri phibebat: sumus augurio: quē rex in experimentū rogauit: fieri ne posset: quod ipe mēte p̄ceperat? Ille rem exptus augurio: posse respōdit. at qui hoc inquit agitabā: an cotem illam secare nouacula possem? augur potes er go inquit. et secuit. Inde Romanis sacer augurat⁹. Neq; pace Tarquinius q̄ bello promptior. tij. nāq; tuscie populos frequentib⁹ armis subegit: et inde fa sces: trabee: curules: annuli: falere: paludamenta: pretexta: inde q aureo cur ru quattuor equis triumphat toge: picte: tunicēq; palmate: omnia denicq; deco ra et insignia: quibus imperij dignitas eminet.

De Seruio Tullio.

S. Eruius Tullius deinceps gubernacula vbis inuadit: nec obscuritas inhibuit q̄uis matre serua creatū. Nā ob eximiā indolē vxor Tar

quinij Tanaquil liberaliter educarat: et clarū fore visa circa caput flāma pmiserat. Ergo inter tarquinij mortē admittēte regina substituꝰ in locū regis: quasi ad tpꝰ regnū dolo partū sic egit industria: vt iure adeptꝰ videreꝝ. Ab hoc populus romanus relatꝰ incensum: digestus in classes: curijs atq; colegijs distributꝰ summaq; regis solertia ita est exordinata respublica. vt oia patrimonij: dignitatis: etatis: artiū officiorūq; discrimina in tabulis referrentur: ac si maxima ciuitas minime domꝰ diligentia contineretur.

De Tarquinio Superbo.

Postremus omniū fuit regū Tarquiniꝰ: cui cognomen supbo ex moribus datū. hic regnū auitum: quod a Seruio tenebaꝝ: rapere maluit q̄ expectare: immissisq; in eum pcussoribꝰ scelere ptam potestatem nō meliꝰ egit: q̄ acquiesierat. nec abhorrebat moribꝰ vxor Tullia: que vt virū regez salutaret: supra cruentum patrē vecta carpento / prosternatos equos egit. sed ipe in senatū cedibꝰ. in omnes supbia: que crudelitate grauior est bonis / grassatꝰ: cū seuitiā iam dōi fatigasset: tandē in hostes uersꝰ est. sic valida oppida in latio capta sunt Ardea: o triculū: gabij: suessa: pometia. tum quoq; cruētus in suos nec q̄ eñ filiū verberare dubitauit: vt simulāti transfugaz aput hostes hinc fides esset: cui Gabijs vt voluerat recepto: atq; p nūtios cōsulenti quid fieri vellet? eminentia forte papauerum capita virgula excutiens / cuz p hoc interficiendos esse principes intelligi vellet / que supbia sic respōdit: tamen de manubijs captarum vbium templū ererit: quod cū inauguraret: cedētibꝰ ceteris deis: mira res dictu restitere iuuentas et terminꝰ. Placuit vatibꝰ ptumatia numinuz; siquidē firma omnia et eterna pollicebanꝝ: sed illud horrendū: q̄ molientibꝰ edem in fundamētis humanū reptum est caput: nec dubitauere cuncti monstrū pulcherrimum impij sedē caputq; terre ap̄ promittere. tamdiu supbiam regis populꝰ romanus perpessꝰ est: donec aberat libido. hāc ex libertis eiꝰ importunitatē tollerare non potuit. quoꝝ cum alter ornatissime femine. Lucretie stuprum intulisset matrona dedecꝰ ferro expiauit: impium tum regibꝰ abzoggatum.

Anacephaleosis de septem regibus.

Hec est prima etas populi Romani et quasi infantia quā habuit sub regibꝰ septem quadā fatoz industria: tam variis ingenio: vt reipublice ratio et vtilitas postulabat. Nam quid Romulo ardentiꝰ? tali opus fuit. vt inuaderet regnū? Quid Numa religiosiꝰ? ita res poposcit: vt ferox populꝰ deoꝝ metu mitigareꝝ. Quid ille milicie artifex Tullus bellatoribus viris q̄ necessariꝰ? vt aqueret rōne virtutē Quid edificator Ancus? vt vrbez colonia extenderet: ponte iungeret: muro tueretur Jam vo Tarquinij ornamēta et insignia? quantā principi populo addiderūt ex ipo habitu dignitatem? Actꝰ a Seruio censꝰ quid effecit? nisi vt ipa se nosceꝝ respublica Postremo supbi illiꝰ importuna dominatio non nihil immo vel plurimum pfuit. sic enim effectum

est: vt agitatus iniurijs populus cupiditate libertatis incenderetur.

De mutatione reipublice.

Igitur Bruto Collatino q̄ ducib⁹ et auctorib⁹: quib⁹ vltionē sui moriens matrona mādauerat. Popul⁹ Roman⁹ ad vindicandū libertatē ac pudicicie decꝰ: quodā q̄si instinctu deorū cōcitat⁹: regē repente destituit bona diripit. agruz Martiſuo ꝓfecrat: impiū in eosdez libertatis sue vindices transfert / mutato tū et iudice et nōe: quippe exppetuo. annuz placuit: ex singulari duplex: ne potestas solitudine vel mora corrumperet Consulesq̄ appellauit ꝓ regib⁹: vt ꝓsulere se ciuib⁹ suis debere meminissent Tātumq̄ libertatis noue gaudiū incesserat: vt vix mutati status fidem caperent: alterūq̄ ex ꝓsulib⁹. tantū ob nomen et genus regiū: fascib⁹ abrogatis vrbe dimitterent Itaq̄ substitutus Horatiꝰ Publicola ex summo studio annixꝰ est ad augēdam liberi populi maiestatē: nam et fasces ei ꝓlibera contione submisit: et ius prouocationis aduersꝰ ipos dedit: et ne specie arcis offenderet: eminētes edes suas in plana submisit Brut⁹ vo fauore ciuiū. etiā dō⁹ sue clade et parricidio vellificatꝰ est. quippe cū studere reuocādis in vrbem regibus liberos suos comperisset: protraxit in foꝝ: et ꝓcione media virgis cecidit: et securi pcussit: vt plane publicus parens in lecū liberoꝝ adoptasse sibi populū Romanū videret. Liberiam hinc popul⁹ Romanus prima aduersꝰ exteros arma ꝓ libertate corripuit: mox ꝓ finibus: deinde ꝓ socijs: tum gloria et impio lacessentib⁹ assidue vsq̄ quaq̄ finitimis q̄ppe cū patrij soli gleba nulla esset: sed statim pomeriū mediusq̄ inter latium et tuscos quasi in quodā bivio collocat⁹. omnib⁹ portis in hostē in curreret donec quasi contagione quadam ꝓ singulos itum est: et primis quibusq̄ corruptis totam Italiam sub se redegerunt.

Bellum Ethruscum cū rege Porsenna.

Vlsis ex vrbe regibus. prima ꝓ libertate arma corripuit. Nam Porsenna rex Ethruscoꝝ. in gentib⁹ copijs aderat: et Tarquinios manu reducebat. Hūc tū quāuis et armis et fame vrgeret: occupatoq̄ iam culo: ipis vrbis faucib⁹ incubaret: sustinuit. repulit nouissime etiā tanta admiratione perculit vt superior. vltro cū pene victis: amicicie federa feriret Tunc illa Romana picula: atq̄ miracula Horatius: Mutius. Cloelia que nisi in annalibus foret: hodie fabule viderentur. Quippe Horatius Cocles: positq̄ hostes vndiq̄ instātes solus submouere nō poterat: ponte recisō transnatat tiberim: nec arma dimittit: Mutiꝰ Scevola: regem ꝓ insidias in castris eius aggredit: sed vbi frustratū circa purpuratū: eiꝰ ictū tuet: ardētib⁹ focis injicit manū: terroreq̄ geminat dolo. Vt scias inquit quē virū effugeris: idē trecēti iurauim⁹ Cū interim: immane dictu hic interfecē: ille trepidaret: tanq̄ manꝰ regis arderet. Sic quidē viri. Sed ne quis sexꝰ a laude cessaret: ecce et virginū virt⁹. Vna ex obsidib⁹ regi data. elapsa custodiā cloelia: per patriū flumē equitabat: et rex

quidē tot tantisq; virtutū territ⁹ monitis. valere liberosq; esse iusſit. Tarquini tam diu dimicauerūt: donec arontez filiū regis manu sua Brut⁹ occidit: supq; ipo mutuo vulnere expirauit. Plane quasi adulterū ad inferos vsq; sequeretur.

Bellum latinum.

Latini quoq; Tarquinios asserebāt. emulatiōe et inuidia: vt pop⁹ qui forīs dominabaī: saltez domi seruiret. Igit cūe latiū Manilio Tuſculano duce. q̄ſi in regis vltionē tollit animos. Apud Regilli lacū dimicaī diu marte vario: donec posthumius ipe dictator: signū in hostes iaculat⁹ est/ nouum et insigne cōmentū: vti peteretur cursu. Cossus equitū magiſter exuere frenos impauit: et hoc nouum quo acri⁹ incurrerent. eademq; atrocitas fuit prelij: vt interfuisse spectaculo deos fama tradiderit: duos in cādidis equis Castorē atq; Pollucem nemo dubitauit. Itaq; et imperator veneratus est: pactusq; victoriā templa pmisit: et reddidit sane quasi cōmilitōibus deis stipēdium. Hactenus p libertate: mox de finib⁹ cū eisdem latinis assidue et sine intermissiōe pugnatū est. Sora: quis credat: et algidū terrori fuerūt. Satricū atq; comiculū puincie. de veijs et bouillis pudet si triūphauim⁹. Tibur nūc suburbanū: et estiue preneste delicie: nūcupatis in capitolio votis petebanī. Jdē tūc fesule: quod caprē nup: idem nemus aricinū q̄d: hercinius saltus: fregelle: q̄d gersoniacū: q̄d Tigris: q̄d Eufrates; Coriolos quoq; proch pudor victos adeo glorie fuisse vt captū oppidū C N. Marci⁹ Coriolan⁹ quasi munantiā aut affricā nomine indūret. Extant et parta de Antio spolia. que menibus in suggestu fori capta hostiū classe suffixit: si tamen illa classis. nam sex fuere rostrate: sed hic numerus illis initijs nouale bellū fuit. Pernicacissimi tū latinoq; equi: et volsci fuere: et quottidiani: vt sic dixerim: hostes: Sed hos precipue Tit⁹ Quinti⁹ domuit ille dictator ab aratro: que obsessa penetam capta Marci. Minutij consulis castra egregia virtute seruauit Medijū erat forte tpus semētis: cū patricium virum innixū aratro suo. lictor in ipo ope deprehendit. Jnde in aciez pfectus: nequid a rustici opis imitatione cessaret: victos more pecudū sub iugum misit. Sic expeditiōe finita redijt ad boues rursus/ triūphalis agricola: fides numinum. qua velocitate intra quindecim dies ceptū pactūq; bellum: pro⁹ vt festinasse dictator ad relictum opus videretur.

Bellū cū ethruscis: Falisciis: et Fidenatibus.

Si dui vero et anniuersarij hostes ab Ethuria fuere Veientes: adeo vt extraordinariā manum aduersus eos pmiserit/ priuatiq; gesserie bellum gens vna Fabiorum: satis supq; idonea clades: cesi apud Cremerā trecēti et sex: patritius exercitus: et scelerato signaī noie que pficiscētes in preliū porta dimisit. sed ea clades in gentib⁹ expiata victorijs. postq; p alios atq; alios duces robustissima capta sunt opida. vario quidem euētu. Falisci sponte dediderūt. Cremati suo igne Fidenates: Rapti funditus deletiq; Veijētes. Fa

liscī obsiderenť: mira visa est fides impatoris: nec immerito: q ludi magistrū vbis portorem. cū his. quos adduxerat pueris: victū sibi vltro remisisset. Eaz nāqz Furius Camillus vir sanctꝰ et sapiens sciebat veram esse victoriaz. quae salua fide et integra diginitate pararetť. Fidene qt pares nō erant ferro: ad terrorē mouendū facibus armate: et discolorib⁹ serpentū in modū vitis furiali more processerant. sed habitus ille feralis euersiōis omen fuit Veienciū quanta res fuerit indicat decēnis obsidio. Tunc primū hyematū sub pellib⁹. tarata stipendio hyberna: ad actus miles sua sponte iureiurando nisi capta vbe nō remeare. spolia de Laerte Tolūnio rege ad feretriū reportata. deniqz non scalis. nec irruptione: sed cuniculo et subterraneis dolis pactū vbis excidiū. ea deniqz visa est prede magnitudo: vt eius decime Apollini phytio mitterenť. Vniuersusqz p. R. ad direptionē vbis vocaretť. Hoc tunc Veientes fuere nūc fuisse quis meminit? que reliquie? quod ue vestigiū? labor at annaliū fides: vt Veios fuisse credamus

Bellum gallicum.

Inc siue inuidia deū: siue fato rapidissimus p̄curretis impū cursus: paruper gallorum senonū incursione supp̄imit. Quod tpus populo. R. nescio vtrū clade funestius fuerit: an virtutis experimētis speciosius. Ea certe fuit vis calamitatis: vt in expimentū illata putem diuinit⁹: scire volētib⁹ immortalib⁹ dijs: an romana virt⁹ impiū orbis mereretť. Galli senones gēs natura ferox. moribꝰ incōdita: ob hoc ipa corpoꝝ mole: perin ac armis ingētibus adeo omni genere terribilis fuit. vt plane nata ad hominū interitū: vbium stragē videretť. Hū quondam ab vltimis terraꝝ oris cū cingerenť omnia occeano. ingenti agmine p̄fecti: cū iam media vastassent / positis interalpes et padū sedibus. ne his quidem p̄tenti p italiam vagabantur. Tum clusiū opidū obsidebant Pro socijs ac federatis: p. R. interuenit. Missi ex more legati: sed qō ius apud barbaros? ferocius agūt monent exinde certamē. Conuersis igit a Clusio Romāqz venientib⁹: ad Alliam flumen. cum exercitu Fabius consul occurrit: non Tremere fedior clades: Itaqz hunc diem fastis Roma mandauit. Fuso exercitu iam menibus vbis appropinquabāt. Erant nulla p̄sidia. Tum igit aut nunqz alias apparuit vera illa romana virtus. Jam pridem maiores natu amplissimis vsi honorib⁹ in forū coeunt. ibi deuouēte pontifice: dijs se manib⁹ p̄secrant: statimqz in suas quisqz edes regressi: sicut intrabeis erant: et amplissimo cultu: in curulibus sellis sese posuerūt: vt cū venisset hostis in sua dignitate morerenť Pōtifices? flāmines quicquid religiosissimi in tēplis erat: partim in dolijs defossa terra recondūt: partim imposita plaustris secum auferunt Virgines simul ex sacerdocio veste. nudo pede fugientia sacra comitanť: tū excepisse fugientes vnus e plebe fertur Albius⁹: qui depositis vxore et filijs virgines in plaustrum recepit. Adeo tum quoqz in vltimis religio publica priuatis affectib⁹ ancellebat

Juuent⁹ vero: quā satis p̄stat vir mille hoūm fuisse: duce Manlio arcem capi-

tolini montis insedit obtestata ipm quasi pntem Jouē: vt quemadmodū ipi ad
defendendū templū eius ꝓcurrissent. ita ille virturem eoꝝ numine suo tueretur
Aderāt interim Galli aptamq; vrbem primo trepidi ne qui subesset dolus: mox
vbi solitudinem vident: pari clamore et impetu inuadunt: patentes passim do
mus adeūt: vbi sedētes in curulib⁹ suis pretextatos senes: velut deos genioscq ve
nerati: mox eosdem postq̄ esse homines liquebat: alioquin nihil respondere di
gnitates. pari vecordia mactāt: faceisq; tectis iniciunt: et totā vrbem igne ferro
manibus exequāt. Sex mensibus barbari quis crederet: circa montem vnum
pependerunt: nec diebus mō sed noctib⁹ omnia experti: Cū tñ Manlius noctē
subeuntes clangore asseris excitat⁹: a summa rupe deiecit: et vt spē hostib⁹ de
meret: quanq̄ in summa fame. tñ ad spē fiducie panes obarce iaculat⁹ est. Et
stato quodam die p medias hostiū custodias Fabiū pontificem ab arce demisit:
qui solēne sacrum in quirinali monte ꝓficeret. Atq; ille p media hostium tela in
columis religionis auxilio rediit. ꝓpitiusq; deos renūciauit Nouissime cū igna
obsidione sua barbaros fatigasset: mille pondo auri recessum suū vendicātes: idq;
ipm p insolentiā cū ad iniqua ponderaaddito adhuc gladio: superbe victos in
creparēt: subito aggressus a tergo Camillus adeo cecidit: vt omnia incendioꝝ
vestigia gallici sanguinis inundatione deleret. Agere gratias diis immortalib⁹.
pio ipo tāte cladis nomine libet: pastorum casas ignis ille et flamma pauperatē
Romuli abscōdit. Incendiū illud quid egit aliud: nisi vt destinata hominum ac
deoꝝ domicilio. ciuitas non deleta: nō obruta sed expiata poti⁹ et illustrata vide
atur. Igitur post assertam a Manlio: restitutam a Camillo vrbem: acrius eti
am vehementiusq; in finitimos resurrexit. Ac primū oīm illam ipam gallicam gē
tem non ꝓtent⁹ menib⁹ expulisse: cū p Italiaz naufragia sua latius traheret: sic
pſecut⁹ est duce Camillo: vt hodie nulla senonū vestigia supsint. Semel apud
Anienem trucidati: cū singulari certamine Mālius aureū torquē barbaro inter
spolia detraxit. Jude torquati. Iterū pontino agro cū in simili pugna Lutius
Valerius insidēte galee cornu alite adiut⁹ retulit spolia: et inde coꝝnini. Hecnō
tñ post ali quot annos omnes reliquias eoꝝ in etruria ad lacū vadimōis Dolobel
la deleuit nequis extaret in ea gēte: que in cēsam a se Romā vrbem gloriaretur.

Bellum latinum.

Onuersus a gallis in latinos Mālio torquato Deceo murena ꝓsulib⁹
c sem⁹ quidem emulatiōe impij et magistratuū infestos: tum vero con
temptu vrbis incense: cū ius ciuitatis: prem impij ac magistratuū po
scerent: pari impio. atq; iam ampli⁹ q̄ ꝓgredi auderent: quo tpe quis cessisse ho
stem mirabit: cum alter ꝓsulum filiū suū q̄ extra impium pugnauerit: quāuis vi
ctorem: occiderit: quasi plus in impio esset: q̄ in victoria. Alter quasi monitu
deoꝝ capite velato primū ante aciē diis manib⁹ se deuouerit: vt in ꝓfertissima
se hostiū tela iaculat⁹: nouū ad victoriā iter sanguinis sui semita aperiret.

Bellum Sabinum.

a Latinis aggressus est gētem sabinoꝝ que immemores facte sub Tito Tacio affinitatis. quodam ꝓtagio belli se latinis adiūxerunt. Sed Curio dētato ꝓsule: omnem eum tractum qua nar/ambit: fonteſq; velini adriatico tenus mari: igne ferroq; vastauit: qua victoria tantū hominuꝝ tantum agroꝝ redactum in potestatem: vt In vtro plus esset: ne ipse posset existimare: qui vicerat.

Bellum samniticum.

p Recibus deinde cāpanie morꝫ. non ꝓ se. sed quod est speciosius ꝓ so cijs samnites inuadit. erat fedus cū vtriſq; pcussuꝫ: sed hoc campani sancti?: et prius omniū suoꝝ deditione fecerūt. sic ergo roman? bellum samniticū tanq; sibi gessit: Omnium nō mō italia: sed toto orbe terrarum pulcherrima cāpanie plaga est: nihil mollius celo: deniq; bis flori? vernat: nihil vberius solo: ideo liberi ceteriſq; certamen dicit: nihil hospitalius mari. hic illi nobiles portus: cajeta: misenus: et tepētes fontibus baie: lucrinus et auernus quedam maris otia: hic amicti vitib? montes: gaurus falernus massic?: et pulcherrimus omniū vesevus ethnei ignis imitator: vrbes ad mare formie: cume: puteoli: neapolis: herculaneū: pompei: et ipa caput vrbiū capua. quōdaꝫ inter tres maximas romā carthaginemq; numerata. Pro hac vrbe is regionib? p. R. samnites inuasit: gentem si opulentiā queras: aureis et argēteis armis discolori veste: vsq; ad ambitum armatā. si fallaciā. saltib? fere et mōtium fraude grassantem: si rabiem ac furorem: sacratis legibus hūaniſq; hostijs in exitiuꝫ vrbis agitatā. si pertinaciam: series tupto federe cladibuſq; ipis animosiorem. Hos tū quinquaginta annis ꝓ fabios et papirios patres. eoꝝq; liberos ita subegit ac domuit: ita ruinas ipas vrbiū diruit vt hodie samnium in ipo samnio requirat. nec facile appareat materia quattuor et viginti triumphoꝝ: marie tū nota: illustris ex hac gente clades apud caudinas furcas Veturio posthumio q; ꝓsulib? accepta est clauso eū ꝓ insidias intra eū saltū exercitu: vñ nō posset euadere: stupens occasiōe tāta. dux hostiū pontius. heremniū patreꝫ ꝓsoluit: et ille: mitteret omnes vel occideret: sapiēter vt senior: suaserat: hic armis exutos mittere sub iugū maluit: vt nec amici forēt bñficio: et p? flagitiū hostes magis. itaq; et ꝓsules magnifice voluntaria deditiōe turpitudine federis dirimūt et vltionem flagitans miles. papirio duce horribile dictu. subiectis ensib? p ipam viam ante pugnam furit: et in ꝓgressu arsisse omniū oculos hostis auctor fuit. nec pij finis cedib? dat?: q; iugum et hostib? et duci capto reposuerunt.

Bellum ethruscum samniticum.

h Actenus P. R. cū singulis gentiū: mox aceruatim tū sic quoq; par omnib? ethruscoꝝ. xij. ppli in id tempus incitati: antiquissim? italie populus samnitiū: reliqui in excidiū romani nois repente ꝓiurat.

Erat terror ingēs: totsimul tātorumq populor Alatere ethrurie infesta quattuor agminū signa volitabāt. Geminius interim salt⁹ in medio ante inuius, plane quasi calydonius vel hercinius adeo tūc terrori erat: vt senatus ꝓsuli denunciaret: ne tantū piculū ingredi auderet. Sed nihil horum terruit ducem: quin fratre premisso exploraret accessū: ille p noctem pastorio habitu speculat⁹ oia refert. Tum sic Fabius maximus. piculosissimū bellū piculo explicauit: nam subito inconditos atq pallātes aggress⁹ est: captisq supplicib⁹ iugis in subiectos suo more detonuit. Ea nanq species fuit illi⁹ belli: quasi interrigenas e celo ac nubibus tela mitterent nec incruēta tñ illa victoria: nam oppress⁹ in sinu vallis alter ꝓsulū Decius. more patrio deuotū dijs manibus obtulit caput: solēnemq familie sue ꝓsecrationem in victorie preciū redegit.

Bellum tarentinū et cū Pyrrho rege.

Equitur bellū tarentinū: vnum quidem titulo et noie: sed victoria multiplex: hoc em̄ cāpanos: apulos atq Lucanos: et caput belli tarentinos: idem totam italiā: et cū istis omnibus Pyrrhū clarissimū grecie regem. vna veluti ruina piter inuolvit: vt eodem tpe et italiam ꝓsumaret et transmarinos triūphos auspicaret. Tarentū etiam lacedemonior opus: calabrie quōdam et apulie tociusq lucanie caput: tum magnitudine et muris: portuq nobili: tum mirabili situ; quippe in ipis adriatici maris faucib⁹ posita: in oras nostras ꝓspectat: illiricū: epyrū: achaiam: affricam: siciliā vela dimittit. imminet portui ad ꝓspectū maris positū vbis theatrū: qō quidem causa miserē ciuitati fuit omnium suarū calamitatū. Ludos forte celebrabat: cū remigātes littori romanas classes inde vident. atq hostē rati emicāt: sine discrimine insultant: qui aūt aut vnde romam nec satis norant. aderat sine mora querelaz ferēs legatus. hāc quoq fedius p obscenam turpēq dictu ꝓtumeliā violāt. Ex hinc bellū: sed apparat⁹ horribilis: cū tot simul populi p tarentinis ꝓsurgerēt: omnibusq vehementior. Pyrrhus qui semigrecā ex lacedemonijs ꝓditoribus ciuitatem vendicatur⁹: cū tocij viribus epyri: thessalie: macedonie; incognitisq in id tpus elephātis mari terra viris equis: armis: addito insup feratū terrore veniebat. Apud heraclēam et campanie fluuiū lirim Leuino ꝓsule: prima pugnaque tam atrox fuit: vt ferētanie turme p̄fect⁹ inuect⁹ in regem turbauerit: coegeritq pjectis insignib⁹ plio excedere. Factū erat: nisi elephāti ꝓuersi in spectaculum belli pcurrissent: quor tum magnitudine: tum deformitate et nouo colore simul ac stridore ꝓsternati: qui cū incognitas sibi belluas ampliq q erāt suspicarentur: fugam stragēq late dederūt Jn apulia deinde apud asculū meli⁹ dimicatum est. Curio Fabricioq ꝓsulibus. Jam quippe belluarum terror exoleuerat: et Caius minuti⁹ quarte legionis hastat⁹. vnius pmoscide abscisa mori posse belluas ostēderat: itaq et in ipas pila ꝓgesta sunt et in turres vibrate faces: tota hostiū agmina ardētib⁹ ruinis operuerūt. nec ali⁹ cladi finis fuit: q̄ nox dirimeret

postremus q̄ fugientiū. ip̄e rex a satellitib⁹ hūero sautius in armis suis referret. Lucanie suprema pugna sub arusinis quos voc̄at campis: ducib⁹ ijsdem. qui superius: et tunc tota victoria: exitū quē datura virt⁹ fuit: casus dedit. Nam productis in primam aciē rursꝰ elephātis: ynū ex his pullū. adacti in caput teli grauis ictꝰ auertit. qui cū p stragē suoꝝ pcurrens stridore quereret: mater agnouit: et quasi vendicare exhibuit: tum oia circa quasi hostilia graui timore pmiscuit: ac si ceded ferae: que primam victoriam abstulerāt. secundam parem fecere: terciam sine p̄troversia tradidere. Nec vo tantū armis et in campis. sed cōsiliis q̄ et domi et in tra vrbem cū rege Pyrrho dimicatū est. Quippe post primaz victoriam rex callidꝰ: intellecta virtute Romana statim desperauit armis: seq̄ ad dolos p̄tulit. Nam interemptos cremauit: captiuos q̄ indulgenter habuit: et sine precio restituit. Missiq̄ deinde legatis in vrbem: omni mō adnixus est: vt in amicitiā reciperet̄ sed bello et pace fortis: et domi omnē in p̄tem romana virtus tum se pbauit: nec alias magis q̄ tarentina victoria ostēdit populi romani fortitudinez: senatus sapientiā: ducum magnanimitatē. qui nam illi fuerīt viri quos ab elephātis primo plio obrutos accepim⁹? omniū vulnera in pectore: qui dā hostib⁹ suis immortui: omim in manib⁹ enses: et relicte in vultib⁹ mine: vt in ipa morte ita viuebat: q̄ adeo pyrrh⁹ mirat⁹ est: vt diceret. O q̄ facile erat orbis impiū occupare: aut mihi romanis militib⁹: aut me rege romāis. Que aūt eoꝝ: q̄ supfuerunt in reparando exercitu festinatio? cū Pyrrh⁹ video me inquit plane herculis sydere p̄creatū: cui quasi ab angue lerneo tot cesa hostiū capita de sanguie suo renascunt? Qui aūt ille senat⁹ fuit? cū perorāte Appio ceco pulsi cū mūeribus suis ab vrbe legati Interrogati a rege suo quid de hostium sede sentirēt? Vrbem templū sibi visum: senatū regnum esse confiterent quales porro ipi duces / vel in cāstris? cū medicū venale regis pirrhi caput adferentē curius remisit. Fabricius oblatā sibi a rege impij partem repudiauit: Vel in pace Cum curij fictilia sua sammitico preferret auro. Fabricius decē pundo argenti circa Rufinum p̄sularem virum: quasi luxuriam censoria grauitate damnaret Quis ergo miretur his moribus: virtute militū, victorē populū romanū fuisse? vno q̄ bello tarentino intra quadriennium maximā p̄tem Italie: fortissimas gētes: opulentissimas vrbes: vberrimasq̄ regiones in deditionē redegisse? Aut quid adeo fidē supperet? quoniā si principia bellicū exitu p̄ferant. Victor primo plio Pyrrhus totam trementē Italiā: campaniam: Lirim: fregellasq̄ populat⁹: ppe captaz vrbem a p̄nestina arce p̄spexit: et a vigesimo lapide oculos trepide ciuitatis fumo ac pulvere impleuit. Eodem postea bis exuto castris: bis saucio: et in graeciam suam transmare ac terras fugato: paret quies. et tanta adeo de opulentissimis tot gentib⁹ spolia. vt victoriā suā romanō caperet. Nec em̄ vllus pulchrior in vrbe: aut speciosior triūphus intrauit cū Ante hunc diem nihil nisi pecora volscorū: greges sabinorū: carpenta gallor: fracta sammitū arma vidisset. Tum

si captiuos aspiceres: Molossi: thessali: macedones: bruttij: appulj atq; lucanus Si pompas: aurum: purpura: signa: tabule: tarētineq; delicie. sed nihil libentius populj romanus aspexit q̄ illas quas timuerat cū turribj suis belluas que nō sine sensu captiuitatis summissis cervicibj victores equos sequebantur.

Bellum picente.

Mnis mox Italia pacem habuit quid em̄ post tarentum auderent? nisi q; vltro persequi socios hostium placuit. Domiti ergo picentes sed caput gentis asculum Sempronio duce: qui tremente inter preliū campo. tellurem deam promissa ede placauit.

Bellum salentinum.

Alentini picentibus additi: caputq; regionis brundusium inclito portu. M. Atilio duce et in hoc certamine. victorie preciū / templum sibi pastoria pales vitro poposcit.

Bellum vulsinense.

Ostremi italicoq; in fide mansere vulsini opulentissimi ethrusco; implorantes opem aduersus seruos quondam suos: qui libertatem a dominis datam. in ipos exercerant: translataq; in se republica dominabantur. sed hi quoq; duce Fabio gurgite penas dederunt.

De seditionibus.

Ec est secūda etas. P. R. et quasi adolescētia qua maxime viruit: et quodā flore virtutis exarsit ac fremuit Itaq; quedā adhuc ex pastoribj feritas / q̄ddaz spirabat indomitū. Jnde est q; exercitj posthumiū imperatorem inficiantem quas p̄miserat predas. facta in castris seditiōe lapidauit. q; sub Appio claudio noluit vincere hostem: cum posset. q; duce Valerio nerone detractātibj plerisq; militiā: fracti consulis fasces. Jnde q; clarissimos principes: quod aduersarent voluntati sue: exulatione mulctauit. vt coriolanū colere agros iubentē: nec minj ille ferociter iniuriā armis vindicasset: nisi q; iam inferentem signa filiū. mater Veturia lachrimis suis exarmauit / vt ipm Camillū q; inizinter plebem et exercitum diuisisse veientem p̄edam videret Sed hic melior / obsessis in capta vrbe p̄fuit: et mox supplices / de hoste gallo vindicauit. Cum senatu quoq; de equo bonoq; certatum est: adeo vt relictis sedibus / solitudinem et interitum patrie sue minarentur.

Rima discordia ob impotentiam feneratoq; q̄bus in terga q̄ seruiliter seuientibj: in sacrū montē plebs armata secessit egreq; nec nisi tribūos impetrasset: Menenij agrippe sacūdi ⁊ sapientis viri auctoritate reuocata est. Ertat oronis antique satis efficax ad concordiaz fabula: qua dissedisse inter se quondam humanos dixit artus: q; omnibj ope fungentibj solus venter immunis ageret: deinde moribundos a seiunctione rediisse in graciam / quādo sensissent: q; eius opa: redactis in sanguinem cibis irrigarentur.

Ecūdam in vrbe decēuirat⁹ libidō ꝓflauit: allatas a grecia leges de
s cem pr̄incipes lēi iubēte populo ꝓscripserant. ordinataq; erat in. xij.
tabulis tota iusticia Cum tū traditos fasces regio quodam furore re-
tinebāt. Ante ceteros Appi⁹. eo insolētie elat⁹ est: vt ingenuā virginē stupro de
stinaret oblit⁹ et lucrecie et regū et iuris qō ipe ꝓposuerat. Itaq; cum oppressa
iuditio filiā trahi in seruitutem videret virgini⁹ pater. nihil cunctat⁹ in medio
foro manu sua interfecit. admotisq; siguis cōmilitonum. totam eā dīnationem
obsessam armis in carcerem et cathenas ab aduentino monte detraxit.

Erciam seditionem excitauit matrimonioꝝ indignitas: vt plebei cuꝫ
patriciis iungerentur. que tumultus in monte Janiculo duce Canu-
leio tribuno plebis exarsit.

Vartā honoꝝ cupido: vt plebei q̄ magistrat⁹ crearent. Fabi⁹ ambu
q stus duaꝝ pater: alterā sulpitio patriciꝫ sanguinis dederat/alteraꝫ ple
beio Stoloni quodā tpe: q lictorie virge sonū ignotū penatib⁹ suis
expauerat/a sorore satis insolenter irrisa iniuriā non tulit Itaq; n act⁹ tribuna
tum. honorū et magistratuū ꝑtiū q̄ uis inuicto senatui extorsit. Verū in his
ipis seditionib⁹ pr̄incipē populū nō immerito suspexeris. siquidē nūc libertateꝫ
nunc pudicitiā tum natalū dignitatē: honoꝝ decora et insignia vindicauit In
ter oīa hec/nulli⁹ acrior custos q̄ libertatis fuit Nullaq; in preciū ei⁹ potuit lar
gitione corrumpi: cū vt in magno et indies maiore populo interim pniciosi ci-
ues existerent. Cassiū largitiōe. agraria lege suspectū regie dīnationis pēti mor-
te mulctauit. Ac de spurio quidē suppliciū pater ipius sumpsit. Hunc Quintij
dictatoris impio in medio foro magister equitū Seruili⁹ hala ꝓfodit. Mālium
vo capitolū vindicē: qnia plerosq; debitoꝝ liberauerat: altius se r in ciuili⁹ esse
rentem: ab illa quam defenderat arce deiecit. Talis domi ac foris: talis pace bel-
loq;. p. R. statum illū adolescentie. i. secūdam impij etatē habnit/in quato
tam inter alpes fretumq; Italiam armis subegit.

L. Flori Epithomatis liber secundus.

Omita subactaq; Italia. p. R. ppe quingentesimum annuꝫ
agēs: cum bona fide adoleuisset: siquod est robur: siqua iuuen
d tus: tum ille vere robustus et iuuenis r par orbi terratum esse ce
pit. Ita mirum et incredibile dictu: qui prope quingentis an-
nis domi luctat⁹ est: adeo difficile fuerat dare italie caput: his
ducentis annis qui sequuntur: africam: europam: asiam: totum deniq; orbeꝫ
terrarum bellis victorijsq; peragrauit.

Primum bellum punicum.

i Gitur victor Italie popul⁹. cū a terra fretū vsq; venisset: more ignis:
qui obuias populat⁹ incendio siluas. interueniente flumine abrum

pitur: paulisper substitit. mox cum videret opulentissimam in primo predam quodāmodo Italie sue abscissam / et quasi revolsam: adeo cupiditas eius exarsit: vt quaten⁹ nec mare iūgi: nec pōtib⁹ posset: armis bellocz iūgenda. et ad cō tinentem suū revocāda bello videretur Sed ecce se vltro ipis viā pandētib⁹ fatis nec occasio defuit: cum de penoz impotēcia. federata sicilie ciuitas messana q̄rerē. Affectabat aūt vt roman⁹. ita pen⁹ siciliam: et eodez tpe parib⁹ vtercz votis ac viribus impium orbis agitabat. Jgit̄ specie quidez socios iuuādi: re aūt solicitante preda: quancz territaret nouitas rei: tanta tñ in virtute fiducia est: vt ille rudis: ille pastoritius popul⁹: vercz terrester ostēdit / nihil interesse virtutis: equis an nauib⁹: terra an mari dimicarē. Appio Claudio consule: primū fretū tum ingress⁹ est fabulosis infame mōstris estuz violentū: sed adeo nō est exterrit⁹: vt ipamillam ruentis estus violentiā p munere amplecterē. statimcz ac sine mora Hyeronem syracusanū regē tanta celeritate vicit: vt ipe ille se pri⁹ victū: q̄z hostem videret. fateret. Duellio Cornelioz pulib⁹ etiā mari cōgredi ausus est: cū quidem ipa velocitas classis compate auspiciū fuit. intra em̄ sexagesimū diem: quā cesa silua fuerat. clx. nauiū classis in anchoris stetit: vt nō arte facte: sed quodaz munere deoz puerse naues: atcz mutate arbores videret̄ur. prelij vo fama mirabilis: cū illas celeres volucresqz hostiū naues / he graues tardecz p̄hendere. lōge illis nautice artes: detorquere remos: et ludificari fugaroſtra: Jniecte em̄ ferree manus. machinecz alie / añ certamen multū ab hoste derise: coactiqz hostes quasi in solido decernere: victor ergo apud liparas mersa et fugata hostiū classe: primū illud martinū egit triumphū: cui⁹ quod gaudiuz fuit: cū Duellius impator non ptent⁹ vni⁹ diei triūpho / p vitā omnē: vbi a cena rediret plucere funalia: pcinere sibi tibias iussit: quasi quottidie triūpharet. p tanta hui⁹ victoria: leue hui⁹ plij damnum fuit. Alter pulū interceptus Asina cornelius qui simulato colloquio euocat⁹ atcz oppress⁹ fuit pfidie punice documentū Calatino dictatore fere oia pfidia penoz agrigēto: drepano panormo erice lilybeo detraxit. trepidatū est semel circa camerinensiū saltū: sed eximia virtute Calsurnij flāme tribuni militū eua sim⁹: qui lecta. ccc. manu infestū et infessum ab hostib⁹ tumulū occupauit: adeocz mor at⁹ hostes: dū exercit⁹ oīs euaderet. ac si pulcherrimo exitu termopylarū et leonide famā adequauit. Hoc illustrior noster p expeditiōi tāte supfuit et supuixit licet nihil serpserit sanguine. Lutio Cornelio. Scipiōe cū iam sicilia suburbana esset populi romani puincia: serpente latiꝰ bello. sardiniā anneramcz ei corsicā trās̄it. vbi et hic carale vrbis excidio incolas terruit. adeocz oīs terra mari penos expugnauit: vt iaz victorie nihil nisi affrica ipa restaret. M. Attilio. Regulo duce iam in affricā nauigabat bellū: nec deerāt: qui ipo punici maris noie ac terroze deficerēt: augente in sup tribuno Mānio metū: in quem: nisi parvisset: secuti districta impator metu mortis nauigādi fecit audaciā: mox de ventis remisqz pperatū est: tātusqz

terror hostici aduēt⁹ penis fuit: vt aptis pene portis carthago caperet Belli pri
ma premiū fuit ciuitas elypea: prima em̄ a punico littore quasi arx ⁊ specula pro
currit et hecet. ccc. ampli⁹ castella vastata sunt. nec cū hoib⁹: sed cū mōstris q̄
dimicatū est Cū quasi in vindictā affrice nata mire magnitudinis serpens po
sita apud bragadam castra vexaret Sed oīm victor regul⁹: cū terrorem hois sui
late circūtulisset. cūq; magnam vim iuuētutis duceſq; ipos aut cepisset aut ha
beret in vinculis: classemq; ingenti p̄da honustā et triūpho grauē in vbem pre
misisset: etiam ipam caput belli carthaginē vrgebat obsidione: ipisq; portis in
herebat ¶ Hic paulū circūacta fortuna est tm̄: vt plura deessent romane vrbis insi
gnia cui⁹ fere magnitudo calamitatib⁹ approbat. nā cōuersis ad externa auxilia
hostib⁹: cū Xantippū illis ducē Lacedemon misisset: a viro militie peritissimo
vincimur: cū feda clade romanisq; vsu incognita Viu⁹ in man⁹ hostiū venit for
tissimus impator. Sed ille quidē par tāte calamitati fuit: Naz nec punico car
cere fract⁹ est: nec legatōe susceptа: quippe diuersa: quā hostes mādauerant: cē
suit: ne pax fieret: ne cōmutatio captiuoz reciperetur sed nec illo voluntario ad
hostes suos reditu. nec vltimo siue carceris: seu crucis supplicio deformata ma
iestas. Immo his omnib⁹ admirabilior quid aliud: q̄ vict⁹ de victoribus⁹ q; car
thago nō cesserat: de fortuna triūphauit. Popul⁹ q̄ Roman⁹ multo acrior in
festior q; p vltiōe reguli q̄ p victoria fuit Metello igit̄ ꝓsule spirantib⁹ alti⁹ penis
et reuerso in siciliā bello: apud panormū sic hostes cecidit vt ne ampli⁹ ea in in
sula ꝓcitaretur. Argumentū ingentis victorie centū circiter elephantoz captiui
tas. Sic quoq; magna p̄da si gregē illū nō bello sed venatiōe coepisset. Publio
Claudio ꝓsule nō ab hostib⁹ sed a dijs ipis supat⁹ est: quoz auspicia ꝓtemperat:
ibi statim classe demersa: vbi ille p̄cipitari pullos iusserat: q̄ pugnare ab his ve
taret. M. Fabio buteōe ꝓsule classem hostiū in affrico mari apud egynurū iam
in italiā vltro nauigātem cecidit. Quāuis Octauio triūphus tempestate inter
cidit: cū opulēta preda classis aduersis acta ventis. naufragio suo affricā et syr
tes. omniū impia gentiū: insulaq; littora impleuit Magna clades: sed nō sine ali
qua principis populi dignitate intercepta tempestate victoria: et triūphum pe
risse naufragio Et tm̄ cū punice prede omnib⁹ insulisq; fluuitarēt. P. R. trium
phauit. luctatio Catulo ꝓsule tādem bello finis impos⁹ apud insulas: quib⁹
nomen egates: nec maior alia in mari pugna: quippe cōmeatib⁹ exercitu: pro
pugnaculis armis. grauis hostiū classis. ⁊ in eis quasi tota carthago: q̄ ipm ex
itio fuit Romana classis ꝑmpta: leuis: expedita: ⁊ quodaz genere castrēsis ad si
militudinē pugne eq̄stris: sic remis quasi habenis agebat: et hos vel in illos mo
bilia rostra spēz viuentiū p̄ferebāt. Itaq; momēto tpis lacerate hostiū rates. to
tum inter siciliā sardiniamq; pelagus naufragio suo operuerūt Tāta deniq; fuit
illa victoria: vt de excidendis hostiū menib⁹ nō quereret: supuacuum visum est
in arcem muroſq; seuire. cū iam in mari esset deleta carthago.

Bellum liguricum.

Pacto punico bello secuta est breuis sane et quasi ad recipiendū spi
p ritū requies. argumentūq; pacis ⁊ bona fide cessantiū armoꝝ tunc pri
mum post Numā clausa fuit porta Jani: sed statim ac sine mora pa
tuit. q̄ppe iam Ligures: iam insubres galli: necnon et Illirij lacessebant. Sic
de subalpibus id est de subipsis. Italiae faucibus gentes: deo quodam assidue
incitante: ne rubiginem ac situm. s. arma sentirent: deniq; itaq; quottidiani:
et q̄si domestici hostes tyrocinia militū imbuebāt. nec aliter vtraq; gēte q̄si cote
quadā. p. R. ferrū siue vtutis acuebat. Ligures imis alpiū iugis adherentes.
inter varrū et macrā flumē implicitos dumis siluestrib⁹ maior aliquanto labor
erat inuenire: q̄q; vincere: tutū locis et fuga: durū atq; velox gen⁹ ex occasiōe ma
gis latrocinia q̄q; bella faciebat. Itaq; cum diu multumq; eluderet salt⁹ deciates
moxubij: euburiates: incognitas tādez Fului⁹ latebras eoꝝ ignib⁹ sēpsit. Bebi⁹
in plana deduxit Posthumi⁹ ita exarmauit vt vix reliq̄rit ferrū: q̄ terra coleret.

Bellum gallicum.

Allis insubrib⁹ et his accolis alpiū: animi feraq; corpa plusq; hūana
g erāt: sed exprimēto deprehēsum est: q̄ppe sicut prim⁹ impet⁹ eis maior
q̄q; viroꝝ est: ita sequēs minor q̄q; feminaq;. Alpina corpora humēti celo educata.
habēt quidda simile niuib⁹ suis: que mox vt caluere pugna: stati in sudorē eunt:
et leui motu: quasi sole laxant. Hoc sepe et alias. sed Britomaro duce nō prius
soluturos se baltea: q̄q; capitoliū ascēdissent iurauerāt factū est. victos em̄ Emi
lius in capitolio discinxit. Mox Aristonico duce vouere de nostroꝝ militū p̄da
Marti suo torquē intercepit Juppiter votū. nā de torquib⁹ eoꝝ aureū troph e
um Joui Flāmine⁹ erexit. Viridomaro rege romana arma. Vulcano p̄miserant. alioquin vota cecidēūt occiso em̄ rege. Marcell⁹ tercia post Romulū pa
trem. feretrio Joui arma suspēdit. Bellum Illiricum.

Illirij seu liburni sub extremis alpiū radicib⁹ agūt: inter arstam titi
i numq; flumen: lōgissime p totū adriaci maris litt⁹ effusi. hi regnāte
teusa mulier populatiōib⁹ nō p̄senti licētie scel⁹ addiderūt. Legatos
q̄ppe nostros ob ea que delinquerāt iure agētes: nec gladio quidem sed vt victi
mas securi pcuciūt. p̄fectos nauium igne p̄burūt. idq; quo indigni⁹ foret mulier
impabat. Itaq; Cneo fuluio centimalo duce. late domanṫ Stricte in p̄cipū
colla secures legatoꝝ manib⁹ litauere. Bellū punicū secūdum.

Est primū punicū bellū vix quadriennij requies ecce alteꝝ bellum mi
p nus quidem spacio: nec em̄ amplius q̄q. xviij. annos habet: sed adeo
cladium attrocitate terribili⁹: vt si quis conferat damna vtriusq; po
puli: similior victo sit populus. qui vicit. At pudebat nobilem populum ab
latum mare: rapte insule: dare tributa: que inbere p̄sueuerat. hinc in vltionē
puer Hānibala d aram patri iurauerat: nec remorabat. Igit̄ in causa belli Sa

guntus deleta est. hispanie ciuitas: et opulenta: fideiq; erga romanos magnum q̄dez. sed triste monumentū: q̄ in libertate ꝓmuni fedęre exceptā. Hānibal. cās nouoꝝ motuū querēs: et suis et ipoꝝ manib⁹ euertit: vt Italiā sibi rupto fedęre apiret Sūma fedęr romanis religio est. itaq; ad auditū socie ciuitatis obsidiū: memores icti cū penis q̄ fęderis: nō statim ad arma ꝓcurrūt: dū pri⁹ more legit timo queri malūt interim iam nouē mēsib⁹ fessi. fame: machinis: ferro et igne versa deniq; in rabiē fide. inmanē in foro excitāt rogū: tum desuꝝ se suosq; cum omnib⁹ opib⁹ suis ferro et igne corrumpūt Hui⁹ tante cladis auctor Hānibal po scitur. tergiuersantib⁹ penis duꝝ legatiōis: q̄e inquit mora est? Fabi⁹ In hoc ego sinu bellū afferro ꝛ pacē: vtrū eligitis? vtrū placet sumite: cūq; succlamatū esset: vtꝝ vellet daret. Bellū igit inq̄t accipite et excusso in media curia toge gre mio nō sine horrore quasi plane sinu bellū ferret effudit Similis exitus belli ini tio fuit. Nam quasi has inferias sibi sagūtinoꝝ vltime dire in illo publico par ricidio incēdioq; mādassent: ita manib⁹. eoꝝ vastatōe Italie: captiuitate affri ce: ducū et regū: qui id gessere bellū: exitio parentatuz est: Igit vbi semel se in hispania mouit illa grauis et luctuosa punici belli vis atq; tempestas: destina tumq; romanis tam diu fulmē. sagūtino igne ꝓflauit: statim quodaz impetu ra pta medias ꝓfregit alpes: et in italiaz ab illis fabulose altitudinis niuib⁹ vel de celo missa descēdit: ac primi quidē impet⁹ turbo inter padū et ticinū valido sta tim fragore detonuit Tūc Scipiōe duce: fus⁹ exercit⁹: saucius et ipe venisset in hostium manus impator: nisi ꝓtectū patrē pretextat⁹ admodū fili⁹ ab ipa mon te rapuisset: et hic erit Scipio: qui in exitiū affrice crescit nomē ex malis ei⁹ ha bitur⁹. Ticino Trebia succedit: hic secūda belli punici ꝓcella desęuit Sempro nio ꝓsule: tūc callidissimi hostes frigidū et niualē nacti diez cū se ignib⁹ pri⁹ oleo q̄ fouissent: horribile dictu: hoīes a meridie et sole veniētes: nostra nos hyeme vicerunt. Trasimenus lac⁹ tercīū fulmen hānibalis: impatore Flāminio: ibi q̄ ars noue punice fraudis: quippe nebula lac⁹ palustribusq; virgultis tect⁹ equi tum terga subito pugnantiū invasit. Nec de dīs possum⁹ queri: imminentē te merario duci cladem ꝓdixerant. Insidētia signis agmina. et aquile ꝓdire nolē tes: et cōmissam aciem secut⁹ ingens terre tremor: nisi illū horrorem soli: equitū viroꝝq; discursus et mota vehementi⁹ arma fecerūt Quartū. i. pene. vltimuz vulnus impij cāne ignobilis apulie vic⁹: sed magnitudine cladis emersit: et. xl. miliū cede. parta nobilitas Ibi in exitiū infelicis exercit⁹ dux: terra: celū: dies: tota deniq; rerū natura ꝓsensit. Si quidē nō content⁹ simulatis transfugis Hā nibal: qui mox terga pugnantiū ceciderāt. Insup callidissim⁹ impator patēti bus in campis obseruato loci ingenio: q̄ et soli bi acernim⁹ et plurim⁹ puluis: et eurus ab oriente semp quasi ad ꝓstitutū: ita instruxit aciez: vt romanis aduer sus hec oīa aduersis: quasi ꝑm celū tenens: vēto: puluere: sole: pugnaret Iraq; duo maxim exercit⁹ cesi ad hostiū sacietatez: donec Hānibal diceret militi suo

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA POZNAŃ

parce ferro Ducũ effugit alter Alter occiſ⁹ eſt: dubiũ vter maiore aĩo: paulũ pu
duit. Varro nõ deſperauit. Documẽta cladis: cruẽt⁹ aliq̃diu auſidi⁹. pons de
cadaueribꝰ iuſſu ducis factꝰ in torrẽte Vergelĩ. modĩ duo anulorũ carthaginẽ
miſſi dignitaſq; equeſtris taxata mẽſura: dubiũ deiĩ nõ erat: qui vltimũ illũ diez
habitura fuerit roma. quintũq; intra diem epulari Hãnibal in capitolio potue
erit: ſi qõ penũ illũ dixiſſe Atherbalẽ Bomilcaris fuerũt Hãnibal quẽadmodũ
ſciret vincere: ſic vti victoria ſciſſet Tum quidẽ illũ: vt dici vulgo ſolet: aut fa-
tum vbis impature: aut ipſi⁹ mẽs mala et aduerſa carthagine dĩ in diuerſum
abſtulerũt. cũ victoria poſſet vti: frui maluit Relictaq; Roma cãpaniam tarẽ
tũq; pagrare: vbi mox et ipe: et exercit⁹ ardor elãguit: adeo vt verũ dictũ ſit. ca-
puam Hãnibali cãnas fuiſſe. Siquidẽ inuictũ alpib⁹: indomitũ armis: cãpa
nie quis crederet: ſoles et tepentes fõtib⁹ baie ſubegerũt. Interim reſpirare ro-
manus: et quaſi ab inferis emergere: arma non erãt: detracta ſunt templis. de
erat iuuẽt⁹: in ſacramentũ milicie liberata ſeruitia: egebat erariũ: opes ſuas li-
bens ſenat⁹ in mediũ ptulit: nec pter qõ in bullis ſinguliſq; anulis erat: quicq̃
ſibi auri reliquere. eques ſenat⁹ exm̃: imitateq; equitẽ trib⁹: deniq; vix ſuffecere
tabule. vix ſcribaq; man⁹ Leuino Marcelloq; pſulib⁹. cũ priuate opes in publicũ
deferrent: qd aũt in eligẽdis magiſtratib⁹: q̃ cẽturiaq; ſapiẽtia: cũ iunioꝝb⁹ a ſe-
nioꝝib⁹ pſiliũ de creandis pſulib⁹ petiuere. q̃ppe aduerſ⁹ hoſtes totiẽs victorẽ: tã
callidũ nõ vtute tm̃ ſed ſuis etiã pugnare pſiliis oportebat. Prima redeũtis: ſed
vt ſic dixerim reuiuiſcẽtis impĩj ſpes fabi⁹ fuit: q̃ nouã de hãnibale victoriã cõ-
mẽt⁹ eſt: nõ pugnare Hinc illi pgnomẽ nouũ: et reip. ſalutare. cũctatorꝝ Hĩc illõ
exppto: vt impĩj ſcutũ vocarẽ Itaq; pſamniũ totũ: p falernos gaurano ſq; ſalt⁹
ſic macerauit Hãnibalẽ: vt qui frãgi vtute nõ poterat: mora pminueret Inde
claudio Marcello duce etiã pgredi auſ⁹ eſt pmin⁹. venit rpepulit a cãpania ſua
et ab obſidiõe nole vbis excuſſit Auſus rſempronio gracho duce p lucaniã ſeq:
et pmere terga cedẽtis: q̃uis tũc o pudor! manu ſeruili pugnaret. nam hucuſq;
tot mala ppulerãt: ſed libertate donati fecerãt de ſuiture romanos O horribilẽ
in tot aduerſis fiducia! o ſingularẽ animũ ac ſpiritũ ppli romani! tam arctis af-
flictiſq; reb⁹ cũ de italia ſua dubitaret: auſ⁹ eſt tũ in diuerſa reſpicere: cũq; hoſtes
in iugulo p cãpaniam apuliãq; volitarẽt: mediãq; de italia affricã facerẽt. eodẽ
tpe rhũc ſuſtiebat: rin ſiciliã: ſardiniã. hiſpaniã. diuiſa p terraq; orbẽ arma mit
tebat Sicilia mãdata Marcello: nec diu reſtitit: tota em̃ ĩſula i vna vrbe ſupata
eſt: grãde illõ: rañid tps inuictũ caput. ſyracuſe q̃uis Archimedẽ ingenio defen-
derent. aliq̃ geſſerũt Lõge illi triplex mur⁹: totidẽq; arces: port⁹ ille marmore⁹
et fons celebrat⁹ Aretuſe: niſi q hacten⁹ pfuere vt: pulchritudini victe vbis pce
retur Sardiniam Grachus arripuit: nihil illic gentiũ feritas inſanorumq; na-
ſic vocantur immanitas montiũ pfuere. ſeuitũ in vrbes: vrbemq; vrbium Ca
ralim: vt gẽs ptumax viliſq; mort⁹ ſaltẽ deſiderio patrĩj ſoli domarẽt. In hiſ-

paniam missi Cneꝰ et Publiꝰ Scipiões spē totam penis eripuerāt: sed insidijs punice fraudis oppssi. rursus amiserāt Magnis quidem illi plijs cum punicas opes cecidissent: sed punice insidie alterū ferro castrametantē: alterum cū euasisset in turrē cinctū facibꝰ oppꝛesserūt Jgit in vltionē patris ac patrui missꝰ cū exercitu Scipio: cui tam grāde de Aphꝛica nomen fata decreuerāt: Bellatricē illam viris armisq; nobilē Hispaniam illā seminariū hostilis exercitus: illā Hannibalis eruditricē. incredibile dictu. totā apyreneis mōtibꝰ in Herculis columnas: et oceanū recupauit. nescias citiꝰ: an faciliꝰ: q̄ velociter quattuoꝛ anni fatentᵉ: q̄ facile vel vna ciuitas ꝓbat. eodem quippe quo obsessa est die: capta est omenq; Aphꝛicane victoꝛie fuit: q tam facile capta est Hispana Carthago. Certum est tamen ad ꝓfligandam puinciam maxime ꝓfecisse singularem ducis sanctitatem: quippe qui captiuos pueros puellasq; p̄cipue pulchꝛitudinis barbaris restituerit: ne in ꝓspectū q̄dez suū passꝰ adduci: ne q̄d de ṽginitatis integritate delibasse / saltē vel oculis videreᵗ. Hec inter diuersa terraq; populus romanꝰ. nec ideo tū Jtalie visceribꝰ inherentē summouere poterat Hānibalē carthaginēsez. Pleraq; ad hostem defecerāt: et dux acerrimꝰ ꝓtra romanos. italicis quoq; viribus vtebaᵗ: iam tū eum plerisq; opidis et regiōibus excusseramꝰ. tarentinus adnos redierat: iam et capua sedes et domus et patria altera Hānibalis tenebaᵗ: cuiꝰ amissio tū peno duci dolorē dedit: vt ille totis viribꝰ romaz ꝙuerteꝛeᵗ. O populū dignū vꝛbis impio! dignū oīm fauoꝛe: et administratōe hoīm ac deoꝛū! cōpulsus ad vltimos metꝰ ab incepto non destitit: et de sua vꝛbe sollicitꝰ: capuaz tū nō omisit: sed ꝑte exercitus sub Appio ꝓsule relicta: ꝑte flaccū in vꝛbe secuta: absens simul ꝓsensq; pugnabat. Quid ergo miramur? Mouenti castra a tertio lapide Hānibali itez ipos deos! deos inq̄: nec fateri pudebit restitisse. tāta em̄ ad singꝭos illiꝰ motꝰ vis imbꝛiū effusa est: tāta ventoꝛ violētia coorta est: vt diuinitꝰ hostem summoueri: nec coelo sed ab vꝛbis ipsiꝰ moenibꝰ et capitolio ferri videreᵗ Jtaq; fugit: et cessit: et in vltimū se italie recepit sinū: cū vꝛbem tū non adoꝛatam reliquisset. Parua res dictu: sed ad magnanimitatez populi romani ꝓbādaz satis efficax: q illis ipis quibꝰ obsidebaᵗ diebꝰ: ager quem Hānibal castris insideraᵗ: venalis rome fuit: hastaq; subiectus inuenit emptoꝛem. Voluit Hānibal cōtra fiduciaz imitari: subiecitq; argētarias vꝛbis tabernas: nec sectoꝛ inuentꝰ est. Vt scias etiam p̄sagia fatis fuisse. nihil actū erat tāta ṽtute: sine tāto fauoꝛe deoz Siquidē ab hispania Hasdꝛubal frater Hānibalis cū exercitu nouo: nouis viribꝰ: noua belli mole veniebat Actū erat ꝓculdubio: si vir ille se cū fratre iūxisset. sed hūc q̄ castrametantē Claudiꝰ neꝛo cū Liuio Salinatoꝛe debellat. Neꝛo in vltimo Jtalie angulo summouebat Hānibalem: Liuiꝰ in diuersissimā ꝑtem: et in ipas nascereᵗis Jtalie fauces signa ꝙuerteꝛat. tāto oi q̄ longissima italia solo interiacēte. q̄ ꝓsilio: qua celeritate ꝓsules castra ꝓiūxerint inopinātez q hostē collatis signis cōpꝛesserint neq; id fieri Hānibal senserit: diffi-

cile dictu est Certe Hānibal recognita: cū piectū fratris caput ad sua castra vidisset: agnosco inquit infelicitatē carthagis: hec fuit illi⁹ viri nō sine p̄sagio q̄daz fati imminētis prima p̄fessio. Jam certū erat Hānibalez etiā ipi⁹ p̄fessiōe posse vinci: sed tot rex p̄speraz fidutia plenus popul⁹ roman⁹ magni extimabat asperrimū hostez in sua affrica debellare Duce igit̄ Scipiōe in ipam affricā tota mole p̄uersus. imitari cepit hānibalem. et Italie sue clades in affrica vīdicare Quas ille dij boni Hastrubalis copias. quos Syphacis exercitus fudit: que quantaq̄ vtriusq̄ castra facib⁹ illatis vna nocte deleuit: Deniq̄ iam non a tercio lapide: sed ipas carthaginis portas obsidiōe quatiebat. sic factū est. vt inherētez atq̄ in cubātem Italie ertorquerūt Hānibalem nō fuit maior: sub impio romano dies q̄ille: cum duo oīm et antea et postea ducū maximi. ille italie: hic hispanie victor: collatis comin⁹ signis direxere aciē Sed colloquiū fuit inter ipsos de legib⁹ pacis Steterūt diu mutua admiratiōe defixi: vbi de pace nō p̄uenit: signa cecinere Cōstat vtriusq̄ p̄fessiōe nec meli⁹ instrui aciē: nec acri⁹ potuisse pugnari. hoc scipio de hānibalis. hānibal de scipionis exercitu p̄dicauerunt Sed tū hānibal cessit: premiūq̄ victorie affrica fuit / et secutus affricam terraz orbis.

Bellum macedonicum primum.

Ost carthaginē vinci neminē puduit. secute sunt statim affricā gētes
p macedōia: grecia: syria ceteraq̄ oīa. quodaz quasi estu r torrēte fortune. sic primi oīm macedones affectator quōdaz impij popul⁹. Jtaq̄ q̄uis tunc Philipp⁹ regno p̄sideret: romani tū dimicare sibi cū rege Alexādro videbant Macedonicū bellū noīe ampli⁹ q̄ spectatiōe gentis fuit Cā cepit a federe Philippi: quo rex iam ptidē dūantez in Italia Hānibalez sibi sociauerat. postea crevit implorātib⁹ athenis auxiliū p̄ra regis iniurias: cū ille vltra ius victorie in templa: aras: et sepulchra ipa seuiret Placuit senatui opē tantis ferre supplicibus: quippe iam gentiū reges: duces: ppli natiōes: p̄sidia sibi ab hac vrbe petebāt. primo igit̄ Liuino p̄sule pp̄lus roman⁹ Joniū mare ingress⁹ tota grecie littora veluti triūphāti classe pagrauit. spolia quippe sicilie hispanie: sardinie affrice p̄ferebat Et manifestam victoriā nata in ptoria puppe laur⁹ pollicebat Aderat sponte in auxiliū Attal⁹ rex pergameno⁹ Aderāt rodij nautic⁹ popul⁹: q̄bus amari consul: a terris oīa equis virisq̄ quatiebat. bis vict⁹ rex: bis exutus: bis fugatis castris: cum tū nihil terribilius macedōibus fuit ipo vulnerum aspectu. qui nō spiculis neq̄ sagittis: nec vllo greculo ferro: sed ingētib⁹ pilis nec miorib⁹ adacta gladijs vltra mortē petebāt. Em̄uero Flāmineo duce inuios antea chaonum montes: Pindumq̄ amnem p abrupta vadentem: et ipa macedōie claustra penitrauim⁹: introisse victorie fuit Nam postea nunq̄ aus⁹ p̄gredi rex ad tumulos quos cynocephalas vocāt: vno ac ne hoc quidem iusto p̄lio opprimitur. et illi quidem p̄sul pacē dedit. regnūq̄ p̄cessit / mox nequid esset hostile thebas et Euboeam et grassantē sub Nabide suo lacedemona p̄pescuit Grecie vo veterez

statuz reddidit vt legib⁹ viuerent suis et anita libertate frueret. Que gaudia que vociferatiõis fuerũt? Cũ hoc forte. Nemeae in theatro quinquẽalib⁹ ludis ad p̃conem canere: quo certauere plausu? quid floz in ꝓsulẽ ꝑfunderũt? et itez itez rũqz p̃conez repetere illã vocẽ iubebat: qua libertas achaie ꝓnũciabat: nec aliter illa ꝓsulari sentẽcia q̃z modulatissimo aliq̃ tibiaz aut fidiũ cãtu fruebãtur.

Bellum syriatum regis Antiochi.

m Acedemoniã statim et regẽ Philippũ Antioch⁹ excepit / quodaz casu quasi industria sic gubernãte fortuna: vt quẽadmoduz ab africa in europã. sic ab europa in asiaz vltro se suggerẽtib⁹ causis impium ꝓcederet: et cũ tereaz orbis situ. ipe ordo victoriaz nauigaret Nõ aliud formidolosi⁹ fama bellũ fuit. quippe cũ persas et orientẽ Xersem atqz dariũ cogitarẽt: qñ perfossi inuij mõtes: qñ velis optum mare nũcciaret: vt hoc celestes mine territabant. cũ humore ꝓtinuo cumam⁹ Apollo sudaret. sed hic fauẽtis asie sue numinis timor erat. sed nec sane viris opibus armisqz quicq̃z copiosi⁹ syria: sed in manib⁹ tam ignaui regis inciderat: vt nihil fuerit in Antiocho speciosi⁹: q̃z q̃ a romanis victus est Impulere regẽ in id bellũ illinc Thoas etholie ꝓnceps: inhonoratam apud romanos querens aduersꝰ macedonas milicie sue societatẽ: hinc Hãnibal qui in africa victꝰ. pfugꝰ: et pacis impatiẽs hostẽ populo romano toto orbe querebat. et qõ illud fuisset piculũ: si se ꝓsilijs eius rex tradidisset: si asie viribꝰ vsus fuisset miser Hãnibal? Sed rex suis opibus et noie regio fretꝰ: satis habuit bellũ mouere Europa iam dubio pcul. iure ad romanos ptinebat Hic lysimachiam vrbem in littore tracio positam a maioribus suis Antiochus vt hereditario iure repetebat. hoc velud sidere asiatici belli mota tempestas. et maxĩmus regum quentus: fortiter indixisse bellum cum ingenti strepitu ac tumultu mouisset. ex asia Occupatis statim insulis greciscqz littoribꝰ otia et luxꝰ tanq̃z vector agitabat. Euboeam insulam ꝓtinenti adherentem tenui freto reciprocantibus aquis Euripus abscidit Hic ille positis aureis sericisqz tẽtoriis sub ipo freti murmure cum inter fluenta tibijs fidibusqz concinerũt: collatis vndiq̃z q̃uis per hyemen rosis: ne cum aliquo ducum genere agere videretur: virginum puerorumqz delectus habebat Talẽ ergo regem iam sua luxuria debellatum. populꝰ romanus Acilio glabrione consule in insula aggressus ipso statim aduentus sui initio coegit ab insula fugere. Tam p̃cipitem apud thermopylas assecutus locum: la conũ. ccc. speciosa cede memorandũ: ne ibi quidẽ fiducia loci resistentez mari ac terra cedere coegit. Statim et euestigio itur in syriam. classis regia polixẽdi Hãnibaliqz cõmissa Nam rex plium nec spectare poterat Igitur duce emilio regillo adremigãtibus rodijs tota laceratur Ne sibi placeant Athene in Antiocho vicimus Xerxem: in Emilio Alcibiadẽ aequauimus epheſijs Salamina pensauimus. Consule Scipione cui frater ille modo victor carthaginis affricanus voluntaria legatione aderat: debellari regem placet. et iam toto cesserat

mari: sed nos imus vlterius. meandrum ad amnem: montemq; sypilum castra ponuntur hic rex incredibile dictu: quib⁹ auxilijs: quib⁹ copijs p̄sideret. trecenta milia peditū: equitum falcato⁹ q̄ curruū nō minor nūer⁹: elephātis ad hoc immēsē magnitudinis: auro purpura argēto et suo ebore fulgētib⁹ aciē vtriusq; vallauerāt. sed hec oia p̄pedita magnitudīe sua ad hoc imbre q̄ subito suppfus⁹ mira felicitate psicos arc⁹ corrupat primū trepidatio: mox fuga de hic triūph⁹ fuerūt Victo et supplicipacē atq; ptem regni dari placuit. eo libētius: q tam facile

Bellum etholicum.

cessisset.

yriatico bello su[illegible]sit vt debebat etholicū. victo quippe roman⁹ Antiocho faces asiatici belli p̄sequebaī. ergo Fuluio nobilio⁹i mandata vltio est. Hic ptinus caput gentis ambraciā regiaz pyrrhi machinis quatit: secuta deditio Aderāt etholoz p̄cib⁹ attici Rodij: et memineram⁹ auxilij. sic placuit ignoscere. serpit tñ lati⁹ in primos bellū omnēq; late Cephalenia zacynto: et quicq̄d insulaz in eo mari inter ceraunios mōtes iugūq; maleū etholici belli accessio fuerūt.

Bellum histricum.

Istri sequunt etholos: quippe bellātes eos nup adiuuerāt: et initia pugne p̄spera hosti fuerūt eadēq; exitij causa Nam cū Cnei Mālij castra cepissent: opimeq; prede incubarēt: epulātes: ac ludibūdos plerosq; aut vbi essent p̄ poculis nesciētes. Appius pulcher inuadit: sic cū sanguine et spiritu male ptam reuomuere victoriā Jpe rex apulo eq̄ imposit⁹: cū subinde crapula et capitis errore lapsaret: captū sese vix regre posteq; exprect⁹ est didicit.

Bellum gallogrecum.

Allogrecia cū syriatici belli ruina cōuoluit. fuerāt inter auxilia regis Antiochi. an fuisset cupid⁹ triūphi māli⁹: an eos inuisos simulauerit dubiū. certe negat⁹ est victori triūph⁹: q: causaz belli nō approbauit senat⁹ Cetez gēs gallogrecoz sicut ipm nomē inditio est: mixta et adulterata est: reliquie galloz q̄b⁹ etiā Brēno duce vastauerāt greciā. mox orientē secuti in media asie pte etiā sedere. Itaq; vt feugū semia mutato solo degenerāt: sic illa genuina veritas eoz asiatica amenitate molita est Duob⁹ itaq; plūs fusi fugatiq; sūt quib⁹ sub aduētu hostis relictis sedib⁹ in altissimos se mōtes recepissent solos tologioz tectu sagiam insederāt. vtrimq; fundis sagittisq; acti impetuam se pacez dediderunt Sed alligati miraculo quodaz fuere cū cathenas morsib⁹ et ore temptassent. cū offocādas inuicem fauces prebuissent Nam orgiagontis regis vxor a centurione stuprum passa: memorabili exemplo custodiaz euasit Reuulsumq; militis caput ad maritū suum retulit.

Bellum macedonicū secūdum.

Vm alie alieq; gentes syriaci belli sequunt ruinam macedonia se rursus erexit. fortissimū populū memoria et recordatio sue nobilitatis agitabat: et successerat philippo filio Perse⁹: qui semel in ppetuum victā

esse macedoniam non putabat ex gentis dignitate. multo vehementi⁹ sub hoc macedones q̄z sub patre ꝓsurgūt. quippe thraces in vires suas traxerāt Atq; ita industria macedonū: viribꝰ thracū: disciplinā macedonicaz tēptauere Accessit his ꝓsiliū ducis: qui situm regionū suarū summo speculatꝰ hemo: positis p abrupta castris: ita macedoniā suā armis: ferroq; fallauerat: vt nō reliquisse aditum: nisi a celo vēturis hostibꝰ videreť. Nam Marcio philippo ꝓsule: eam prouinciam ingressꝰ populꝰ romanꝰ: exploratis diligenter accessibꝰ p astrudē paludem: p acerbos dubiosq; tumulos: illa que volucribꝰ q̄z videbāť in via accessit: regēq; securū et nihil tale metuentē subita belli eruptiōe terruit. cuiꝰ tāta trepidatio fuit: vt pecuniā omnē in mare iusserit mergi: ne periret: classem cremari: ne incendereť Paulo ꝓsule cū maiora et crebra essent imposita p̄sidia: p alias vias macedonia depressa est Sūma quidem arte z industria ducis. cū alias minatus: alias irrupisset. Cuiꝰ aduentꝰ ipe eo terribilis rei fuit: vt interesse non auderet. sed gerēda ducibꝰ bella mādauerit. Absens ergo victꝰ fugit in maria: insulamq; samothracē: fretꝰ celebri regiōe: quasi templa z aræ possent defendere: quē nec mōtes sui nec arma potuissent. Nemo regū diutiꝰ ammisse fortune ꝓscientiam retinuit. supplex cū scriberet ad imperatorē: ab illo quo ꝓfugerat templo nomēq; epistole notaret suū. regē addidit. sed nec reuerētior capte maiestatis alius paulo fuit: cū in ꝓspectu venisset hostis in templū. recepit: et in cōuiuꝫ adhibuit: liberoq; admonuit suos: vt fortunaz cui trī liceret. reuerrenť. Inter pulcherrimos hūc q̄z populꝰ romanꝰ de macedonia duxit atq; vidit triumphū: quippe cuiꝰ spectaculo triduū impleuerit Prima dies signa tabulasq; Sequēs arma pecunias trāsuexit Tertiꝰ captiuos ipmq; regē attonitū adhuc tanq̄ subito malo stupentē. Sed multo priꝰ gaudiū victorie populꝰ romanꝰ quā epistolis victoris pceperat Quippe eodem die quo victꝰ est pseꝰ in macedonia: rome cognitum est Duo iuuenes cādidis equis apud iuturne lacū puluerē et cruorē abluebant Hi nunciauere Castorē et pollucē fuisse creditū vulgo: q̄ gemini fuissent: interfuisse bello: q sanguīe maderēt: a macedonia venire: q adhuc anhelarent.

Bellum illiricum.

Acedonici belli ꝓtagio traxit illiricos ipi q̄dez vt romanū a tergo distringerēt a Perse rege ꝓducti pecunia militauere. sine mora ab Antiocore subigunť. Loscordam caput gentis deleſse suffecit Statim secuta deditio est. deniq; hoc bellū ānfinitum est q̄z geri Rome nunciaretur.

Bellum macedonicum tercium.

Vodam fato: quasi ita ꝓueniſſet inter penos et macedonas: vt tercio quoq; vincereť: Eodez tpe vtriq; arma mouere Sed prior iugū excutit macedo: aliquāto q̄z ante grauior: dum ꝓtemniť Causa belli ꝓpe erubescenda quippe regnū pariter et bellū vir vltime sortis Andriscꝰ inuaserat: dubiū liber an suus: mercenariꝰ certe: sed quia vulgo philippꝰ ex simlitu-

dine pseudo Philippus vocabat: regiam formam: regiū nomē: aīo quoq; regio impleuit Igit dum hec ipa ptemnit popul⁹ roman⁹. Inuētio ptore ptent⁹ vir non macedonicis mō. sed thracie q̄ auxilijs ingentibus validū temere temtauit Inuict⁹ q̄ nō a veris regib⁹ sed ab illo imaginario et scenico rege supatus Sed consule Metello: amissum cū legiōe ptorem plenissime vlt⁹ est Nam et macedoniam seruitute mulctauit: et ducē belli deditū ab eo ad quē pfugerat thracie regulo: in vbē in chatenis reduxit Hoc quoq; illi in malis suis indulgente fortūa: vt de eo popul⁹ roman⁹ quasi de rege vero triūphauit.

Bellum punicum tercium.

Erciuz cū affrica bellū. z tpe exiguū fuit: nā quadriēnio patratū est. et in compatiōe ptorū: minimū labore nō em tā cū viris: q̄ cū ipsa vrbe pugnatū est. sed plane maximo euētu: quippe tandē Carthago finita est: Atq; siquis triū tempoz momēta psiderat: prio pmissuz est bellū: z fligatum secūdo: tercio vo pfectū est Sed huiꝰ causa belli: q ptra federis legem ad uersꝰ nūidas quidē semel passet classem et exercitū. frequens aūt Masinisse fines territabat. sed huic bono socioq; regi fauebāt: cū bellū fideret: de belli fine tractatū est. Cato inexpiabili odio delendam esse Carthaginē: et cū de alio psule retur: pnūciabat Scipio nassica seruādaz: ne metu ablato emule vrbis: luxuriari felicitas vrbis inciperet Mediū senat⁹ elegit / vt vrbs tm loco moueret: nihil em̄ speciosi⁹ videbat: q̄ esse carthaginē: que non timeret. Igit Manilio Censorino q; psulib⁹ popul⁹ roman⁹ aggressꝰ Carthaginē spe pacis iniecta: traditaz a volentib⁹ classem sub ipo ore vrbis incēdit. Tum euocatis principib⁹: si salui esse volēt vt migrārēt finib⁹ impatum: qō prei attrocitate adeo monit iras: vt extrema mallent. Cōploratum igit publice statim z pari voce clamatū est ad arma: sediteq; sententia quoquo mō rebellandū: nō q; spes vlla iam supesset: sed q; patriam suā mallent hostiū: q̄ suis manib⁹ euerti Qui rebellantiū fuerit furor: vel hinc intelligi potest: q in vsū m noue classis tecta domusq; resciderunt. et in amoz officinis aurū z argentū pere ferroq; pflatū est In tormētoz vincula matrone crines suos ptulerunt Mācino deinde psule terra mariq; feruebat obsidio opis portꝰ nudatꝰ: et prim⁹ et sequēs iā murꝰ: cū tantū Byrsa: quod nomen arci fuit: q̄si altera ciuitas resistebat Quāuis pfligato vrbis excidio tm fatale affricē nom Scipionū videbāt Igit in aliū. Scipionē puersa respublica finē belli reposcebat. Hunc Paulo macedonico procreatū: Aphricani illi⁹ magni filiꝰ in decus gentis assumpserat. Hoc scz fato: vt quā vrbem pcusserat auos nepos euerteret. Sed quā maxime mortiferi esse morꝺ solēt morientiū bestiarū: sic plꝰ negotij fuit cū semirupta ciuitate Carthagine: quā integra Compulsis in vnam arcem hostib⁹: portū quoq; maris roman⁹ obsederat. Illi alterū ibi portum ab alia vrbis pte foderūt: nec vt fugerēt: sed quia nemo illos nec euadere posse credebat. Inde quasi enata subito classis erupit. tum interim iam dieb⁹ iam no-

ctibus noua aliqua moles: noua machina: noua pditor hoim man⁹: q̄si ex ob
ruto incēdio. subita de cineribꝰ flāma pdibat deplorātis nouissime rebꝰ. xl.
se milia virorꝫ dediderūt Nō minꝰ credas duce Hasdrubale: q̄rto fortiꝰ femina
et vxor ducis. que comprehensis duobꝰ liberis a culmine se domꝰ in mediū mi
sit incendiū. imitata reginaz que carthaginem pdidit. quāta vrbs deleta sit: vt
de ceteris taceam: vel igniū mora pbari pōt. quippe pꝛtinuos decē ꝛ septē dies
vix potuit incendiū extingui: quod domibꝰ ac templis suis spōte hostes immisē
rant: vt quatenꝰ vrbs eripi romanis nō poterat: triumphꝰ arderet.

Bellum achaicum.

Vasi seculū illud euersionibꝰ vrbiū curreret: ita carthaginis ruinam
q statim Corynthos excepit: achaie caput: grecie decꝰ: inter duo ma
ria Joniū et Egeū quasi spectaculo exposita: hec facinꝰ indignū. aī
oppꝛessa est q̄z in nūero certorꝫ hostiū referreť Crithola⁹ causa belli: qui liberta
te a romanis data. aduersꝰ ipos vsꝰ est Legatos romanos dubiū an ꝛ manu: cer
te oratione violauit Igitur Metello ordināti: cui tum maxie macedonie man
data est vltio: et hinc achaicum bellū: ad primam Critholai manum Metellꝰ
pſul pꝛpatentis helide cāpos toto cecidit alpheo: et vno pꝛelio pactū erat belluz:
iam et vrbē ipam terrebat obsidio Sed fata rerū: dum Metellꝰ dimicasset. ad
victoriā Mummi⁹ venit Hic alteriꝰ ducis dignitate exercitū sub ipis Isthmi fau
cibus fudit gemino sq̄z portꝰ sanguine infecit tū ab incolis deserta ciuitas. dire
pta primū. deinde tuba pꝛecinēte deleta est Quid signorū: quid vestiū: quid ue
tabularū raptum: incensum: atq̄z pꝛectum est: Quātas opes et abstulerit ꝛ cre
mauerit hinc scias: q̄ quicq̄d corynthij eris toto orbe laudať: incendio supfuisse
pꝛerimꝰ Nā et eris notā pcios toreūtē ipa opulētissime vrbis fecit iniuria: q̄ incē
dio pstis plurimis statuis atz simulacris: eris: auri: argētiq̄z vene in cōe fluxere.

Res in hispania geste.

Et carthaginem corynthos: ita corynthū Numantia secuta est: nec de
v inde toto orbe quicq̄z tantū in aris fuit Post illa duo clarissima vrbiū
incendia late atq̄z passim: nec pꝛ vices: sed simul pariter: quasi vnuz
vndiq̄z bellū fuit: pꝛorsus vtile: quasi agitātibꝰ ventis diffudisse quedaz belli in
cendia toto orbe videreť Hispanie nunq̄z animꝰ fuit aduersꝰ nos vniuerse pſur
gere. nunq̄z pferre vires suas libuit: neq̄z aut impare: aut libertatem tueri suaz
publice. alioquin ita vndiq̄z mari pyreneoq̄z vallata est: vt ingenio situs nec ad
iri quidez potuerit Sed antea a romanis obsessa est: q̄z seipsam cognosceret: et
sola omnium puinciarum vires suas: postq̄z victa est intellexit Jn hac ppe du
centos per annos dimicatum est a primis scipionibus in primum cesarem Au
gustum non continue nec coherenť: sed pro vt lacessierant Nec cum hispanis
initio sed cum penis in hispania Jnde contagia et series causaq̄z bellorum: pri
ma per pyreneum iugum signa romana Publius et Cnee Scipiones intulerūt

prelijsq; ingentib⁹ Hānonem et Hasdrubalem fratrem Hānibalis ceciderunt. raptaq; erat impetu Hispania: nisi fortissimi viri in ipa sua victoria oppressi punica fraude cecidissent: terra mariq; victores Igitur quasi nouam integramq; puinciam vltor patris et patrui Scipio ille mox affricanus inuasit Isq; statim capta carthagine et alijs vrbibus non ptentus penos expulisse. stipendiariā nobis puinciam fecit Omnem citra vltraq; hiberū subiecit imperio. prim⁹ romanorum ducū victo ad gades et oceani oram puenit plus etiam puinciam retinere q̄ facere Itaq; p partes iam huc iam illuc missi duces: qui ferocissimas et ad id temporis liberas gentes ideo impatientes iugi: multo labore, nec incruentis certaminibus seruire docuerunt.

Ato ille Censorius Celtiberos. i. robur hispanie aliquod prelijs fre-
c git Grachus pater ille Gracchor eosdem. c. et. l. vrbiū eversiōe mul
ctauit Metell⁹ ille qui ex macedonia cognomen meruerat et celtiberic⁹ fieri cū et ptrebiaz memorabili cepisset exemplo: et nersobrigis maiori gl̄ia pepercit Luculus turdulos: atz vacceos: de quib⁹ Scipio ille posterior singulari certamine cū a rege fuisset puocat⁹ opima spolia retulerat Deci⁹. Brut⁹ aliquādo lati⁹ celticos lusitanosq; ois gallatie popul⁹: formidatūq; militib⁹ flumē oblitiōis. pagratoq; victor oceani littore: nō pri⁹ signa puertit: q̄ cadētem in maria solē obrutūq; aquis ignē nō sine quodā sacrilegij metu et horrore deprehendit Sed tota certaminū moles cū lusitanis fuit: et numātinis: nec immerito: quippe solis gentiū duces ptigeret fuisset et cū oib⁹ celtiberis nisi duxilli⁹ motus: initio belli oppress⁹ esset Sed summ⁹ vir astut⁹ et audatie si recessisset Salōdic⁹: qui hastā argenteā quaties velut celo missaz vaticināti silis oīm in se mētes conuerterat Sed cū pari temeritate sub nocte castra psulis adisset: iuxta tentorium ipm pilo vigilis excepti⁹ est: Ceterū lusitanos Viriat⁹ erexit vir caliditatis acerrime: qui ex venatore latro: ex latrone subito dux: atq; imperator et si fortuna cessisset hispanie Romul⁹: nō ptent⁹ libertatē suor defendere p. xiij. annos oia citra vltraq; hyberū et tagū igni ferroq; popular⁹ castra etiā prorum et pōsidium aggress⁹ Claudiū vnimanū pene ad internitionem exercit⁹ cecidisset Insignia trabeis et fascib⁹ nostris: que cepant: in mōtib⁹ suis trophea fixisset Tandē eū Fabi⁹ maxim⁹ psul oppsserat: sed a successore pōpilio violata victoria est: quippe qui pficiēde rei cupid⁹ fractū ducē et extrema deditōis agitantē: p fraudē z insidias z domesticos pcussores aggress⁹ / hāc hosti gloriaz dedit: vt videret aliter vinci

Bellum numantinum. (non potuisse.

Vmātia quantū carthaginis: capue: corinthi opib⁹ inferior: ita vetu-
n tis noīe: et honore par oib⁹: summūq; si viros extimes hispanie dec⁹:
quippe q̄ sine muro: sine turrib⁹ modice edito in tumulo apud situata q̄ttuor milib⁹. celtiberor. xl. exercitū p annos. xiij. sola sustinuit Nec sustinuit mō: sed seui⁹ aliquāto prulit: pudēdis foederib⁹ affecit Nouissime cū inui-

ctam esse ꝓstaret: opꝰ q̄ eo fuit: qui carthaginē everterat nō temere: si fateri licz nulliꝰ cā belli iniustior Segidēses socios ꝛ ꝓsanguineos romanoꝝ manibꝰ elapsos excepant: habita ꝑ eis dep̄catio nihil valuit: cū se ab oi belloꝝ ꝓtagione remouerēt in legittimi federis p̄ciuz iussi arma deponere. hoc sic a barbaris: acceptū. quasi manꝰ absciderent. Itaq; statim Megara victo fortissimo duce: arma ꝓuersi. Pompeiū p̄lio aggressi: focdꝰ tū maluerūt cū debellare potuissent: hostiliū deiū Mancinū: hunc q̄ assiduis cedibꝰ ita subegerūt: vt ne oculos q̄dez aut vocē numātini viri q̄sq̄ sustineret: tū cū hoc q̄ foedꝰ maluere ꝓteti armoꝝ manubijs: cū ad internitōz sevire potuissent Sed nō minꝰ numātini q̄ caudini illiꝰ foederis flagrās ignominia: ac pudore populꝰ romanꝰ Dedecꝰ quidē p̄tis flagitij. deditiōe Mācini expiauit Ceterū duce Scipiōe carthaginis incendijs ad excidia vrbiū imbuto: tandē etiam vltiōez exc̄duit: sed tūc acrius in castris: q̄ in c̄po: nostro cū milite: q̄ cum numantino p̄liandum fuit. quippe assiduis et iniustis et servilibꝰ maxime opibus attriti: ferre pleniꝰ vallū: qui arma nescirent: luto inquinari: qui sanguine nollent iubebant: ad hoc scorta: et calones sarcine nisi ad vsum necessarie amputant: tanti esse exercitum: quanti imperatorem: vere ꝓditū est Sic redacto in disciplinā milite ꝓmissa acies: quodq; nemo visurū se vnq̄ sperauerat. factū est: vt fugientes numātinos quisq̄ videret Dedere etiā sese volebāt: si tollerāda viris imperent Sed cū Scipio veram vellet et sine exceptiōe victoriam: eo necessitatū cōpulsi: p̄imū vt destinata morte in prelium ruerent cū sese p̄ius epulis quasi inferijs implevissent. carnis semicrude et celie: sic voc̄t indigene ex frumēto potionē Intellectū ab Impatore ꝓsilium: itaq; non est p̄missa pugna morituris Cum fossa atq; lorica: quattuorq; castris circūdatos fame p̄meret ab duce orantes p̄liū: vt tanq̄ viros occideret sed vbi non impetrabāt: placuit eruptio: sic conserta manu plurimi occisi. et cum vrgeret fames aliquātisper inde vixere Novissime ꝓsiliū fuge sedit: sed hoc quoq; ruptis equorum cingulis vxores ademere summo scelere per amorem Itaq; etiā exitu deploratо in vltimā rabiem furoremq; cōversi: postremo mori hoc genere destinatūt Duces suos seque patriamq; ferro et veneno: subiectoq; vndiq; igne pemerunt. Macte esse fortissimam et meo iuditio beatissimam in ipis malis civitatem. Asseruit cum fide socios: populum orbis terrarū viribus fultum: sua manu: etate tam lōga sustinuit. Novissime maximo duce oppressa civitas: nullum de se gaudium hosti reliquit. Vnus enim vir numantinus non fuit: qui in cathenis duceretur: preda vt de pauperibus nulla: arma cremauerunt: triumphus fuit tantum de nomine.

Acten⁹ populꝰ romanꝰ pulcher: egregiꝰ pius: sanctꝰ: atq; magnificꝰ reliqua seculi vt grādia eque: ita vel magis turbida: et feda: crescentibus cū ipa magnitudine impij vitijs: adeo vt si quis hāc terciaz eiꝰ etatē transmarinā quā ducētoꝝ annoꝝ fecimꝰ. dividat: centū hos priores quibꝰ

aphricam: macedoniam: siciliam: hispaniā domuit: aureos sicut poete canūt: iure meritoq; fateāt Centū sequentes ferreos plane et cruentos: et siquid immanius. Quippe qui iugurtinis cymbricis mitrydaticis: parthicis bellis: gallicis atq; germanicis: quib⁹ celū ipm gloria ascēdit. Gracchanas: drusianasq; cedes: ad hec seruilia bella miscuerūt. et ne quid turpitudini desit: gladiatoria denicq; in se puersis marianis atq; sillanis: nouissime pompei et Cesaris manib⁹. quasi prabiem et furorem et nephas semetipe lacerauit: que si inuoluta inter se sunt oia atq; pfusa: tū quo meli⁹ appareāt. simul et ne scelera vtutib⁹ obstrepant. sepatim pferentur: priusq; vt cepim⁹ iusta illa memoria abim⁹: vt et pia cum exteris gentib⁹ bella. magnitudo crescentis indies impij appareant: tum ad illa ciuiu; scelera: turpesq; et impias pugnas reuertemur.

Bellum asiaticum.

Icta ad occasum hispania: populus romanus ad orientem pacē age bat. nec pacem mō: sed inusitata et incognita quadā felicitate relicte regijs hereditatibus / opes: et tota in simul regna veniebant.

Talus rex pgameno; regis eumenis fili⁹ socij quondā cōmilito nisq;
a nostri testamentū reliquit: populus romanus bono; meo; heres esto
In bonis regis hec fuerūt. adita igitur hereditate puinciam popul⁹ romanus non quidem bello: nec armis: sed q; est equius testamēti iure retinebat sed hanc difficile dictu est. vtrum facili⁹ ammiserit popul⁹ roman⁹: an recupauerit. Aristonic⁹ regij sanguinis fero; iuuenis. vrbes regib⁹ parere psuetas: partim facile sollicitat: paucas resistentes. Midon Samon Colophon vi recepit Crassi quoq; ptoris cedit exercitum: ipm q; cepit. Sed ille memor et familie. et romani nominis: custodem sui barbarū virgula excecat: in exitiū sui: quod volebat: ita pcitat. Mox appenna domitus: et captus: et p deditionem in vinculis habitus. Aquili⁹ asiatici belli reliquias pfecit. mixtis nephas veneno fontibus ad deditionem quarundā vrbiū: que res vt maturam: ita infamem fecit victoriam / quippe qui cum pfas deum more; maiorum medicaminibus impuris in id tempus sacrosancta romana arma violasset.

L. Flori epithomatis liber tertius incipit.

Ec ad orientem: sed non ad meridionalem plagam eadez quies Quis speraret post carthaginem aliquod in affrica
b bellum? At qui nō leuiter se nūidia pcussit: et fuit Jugurta quod post hānibalem timeretur. quippe rex callidissimus populū romanū armis inclytum et inuictū. opibus aggress⁹ est: et citra spem omniū fortuna cessit: vt rex fraude precipu⁹: fraude caperet. Hic auo Masinissa et Micypsa patre p adoptiōez cū interficere fratres statuisset agitat⁹ regni cupiditate. nec illos magis quoq; se

natum populum romanum: quorum in fide et clientela regnū erat: metueret primū scelus mādat insidijs potitusq; hiempsalis capite: cū se in Atherbalē cōuertisset: isq; romam pfugisset: missa p legatos pecunia traxit in sententiā suā senatuz: et hec fuit de nobis eius prima victoria Missos deinde qui regnū inter illum Atherbalemq; diuiderēt: similiter aggress⁹: cū in scauro ipos romani imperij mores expugnasset: inchoatū nephas pfecit audatius. sed diu non latent scelera: corrupte nefas legatiōis erupit. placuitq; bello pſequi parricidā: prim⁹ in numidiam Casurnius bestia cōsul immittitur. Sed rex pmonitus fortiq; aduers⁹ romanos aurum esse q̄ ferrum: pacem emit Cuius flagitij reus cū interueniente publica fide a senatu arcersiretur: pari audatia et venit: et cōpetitorem impij Masinisse Massiuā immisso percussore pfecit Hec altera ptra regem fuit causa bellandi Igitur sequēs vltio mandat Albino Sed huius quoq; proch de decus ita corrupit exercitum: vt voluntaria nostrorum fuga vinceret numida: castrisq; potiret. adito etiā turpi fedære: in pcium salutis: quem quod pri⁹ emerat: dimisit exercitū Eodem tpe in vltionē non tam impij romani: q̄ pudoris Metell⁹ assurgit: qui callidissime hostē nūc pcib⁹: nūc minis: iam quasi simulata vera fuga eludentem artib⁹ suis aggress⁹ est Agrorum atq; vicorum populatione ptent⁹ in ipa numidie capita impetū fecit: et zamā quidem frustra diu voluit Ceterū thalā graue armis: thesauroq; regis diripuit Tūc vrbib⁹ exutū regē etiā finiū suoz regnicq; fugitiuū p mauros atq; getuliam sequebat Postremo marinis auctis ad modū copijs. cū p obscuritate generis sui capite censos sacramento adegisset: iam fusuz et sauciū regē adort⁹: nō facili⁹ tū vicit q̄ si integrū et recentem. Hic et vrbem Herculi conditā capsaz. in media affrica sitam: anguib⁹ hareniſq; vallatam mira quadā felicitate supauit. et saxio inditam monti munitam vrbem p ligurem aditu arduo in accessuq; penetrauit: Mox nō ipm mō sed Bocchum mauritanie regem iure sanguinis numidiam vindicātem: apud opidum Cirtham grauiter cecidit Qui vbi diffisus rebus suis aliene cladis accessio fieri timet: preciū foederis atq; amicitie regē facit Sic fraudulētissimus regum fraude socerī sui in insidias deduct⁹ est: et sylle in manū traditus. tandēq; opertum cathenis Jugurtham in triūpho populus roman⁹ aspexit. sed ille q̄ q̄uis vict⁹ z vinct⁹ vidit vrbē: quā venalem et q̄nq; perituram si habuisset emptorem: frustra cecinerat: tamen vt venalis fuisset: habuit emptorem. et cum ille non euaserit: certum erit eam non esse periturā.

Bellum allobrogium.

Jc ad meridiem populus roman⁹: multo attrocius et multipliciter et magis a septentrione seuientē: nihil hac plaga infesti⁹: atroz celū pnicaci ingenio. oī igit tractu violēt⁹ hostis a dextris atz leuis: z medio septentriōis erupit: prima trāsalpes arma nostra sensere Salij cū de incursionib⁹ eoz fidissima atz amicissima ciuitas Massilia quereret Allobroges deinde et

Auerni cū aduersꝰ eos similis educoꝝ querele. opem et auxilium nostrū flagitarent: variusq victorie testis ysara et vindelicꝰ amnis: et impiger fluminū rhodanꝰ maximꝰ barbaris terroꝛ eleuāti fuere: immanitati gentiū pares Nihiltam ꝓspicuum in triūpho q̄ rex ipe bis visꝰ discoloꝛibꝰ in armis: argēteoq carpento: qualis pugnauerat. vtriusq victorie: q̄ quantūq gaudiū fuerat: vel hinc extimari potest q̄ et Dōitius Enobardus et Fabius maximus ipis quibus dimicauerant locis: saxeas erexere turres. et desup exoꝛnata armis hostilibꝰ trophea fixere Cum hic mos inusitatus fuerit nostris. nunq̄ eū populus romanus hostibus domitis victoriam suam exprobrauit.

Bellū cymbricū teutonicū ac tigurinum.

c Ymbri: teuthoni: atq tigurini ab extremis gallie ꝓfugi: cū terras eoꝝ inundasset oceanꝰ: nouas sedes toto oꝛbe querebāt: exclusisq et gallia: et hispania: cū in Italiā remigrarent: miserūt legatos in castra Syllani: inde ad senatū petētes: vt mātius populꝰ aliquid sibi terre daret. qua si stipendiū: ceterum vt vellet manibꝰ atq armis suis vtereī Sed quas daret terras populꝰ romanꝰ agrariis legibꝰ in tra se dimicaturꝰ? Repulsi igīr qđ nequiuerant pꝛecibꝰ: armis petere ꝓstituūt Sed nec pꝛimū impetū barbaroꝝ Sillanus nec sc̄m Mālius. nec tertiū Cepio sustinere potuerūt Dēs fugati: exuti castris: actū erat nisi Mariꝰ illo seculo ꝓtigisset Ille q̄ nō ausꝰ ꝓgredi statim: militē tenuit: in castris: donec inuicta illa rabies et impetꝰ quē ꝓ vtute barbari hnt: ꝓse neseret. recessere igīr increpātes: et tāta erat capiēde vbis fiducia ꝓsulētes: si quid ad vxoꝛes suas mandarēt Nec segniꝰ: q̄ minati fuerant tripartito agmine palpes id est claustra Italie ferebanī Mariꝰ mira statim velocitate occupatis compendiis pūenit hostem Pꝛioꝛesq teutonas sub ipis alpiū radicibus assecutus in locum quem aquas sextias vocant. qua fide numinum pꝛelio oppꝛessit Vallem fluuiumq hostes tenebant: nostris aquarum nulla copia ꝓsulto ne id egerit Impatoꝛ an erroꝛē in ꝓsiliū vterit. dubiū. Certe necessitate acta vtꝰ causa victorie fuit nam flagitā te aquam exercitu viri inquiteis: en illic habetis Itaq tanto ardoꝛe pugnatum est: eaq cedes hostium fuit: vt victoꝛ romanꝰ. de cruento flumīnō plꝰ aque biberit: q̄ sanguinis Barbaroꝝ certe rex ipse Teutobochꝰ quaternos senosq equos trāsilire solitus: vix vnum quo fugeret ascendit pꝛoximoq in saltu comprehensus: insigne spectaculum fuit quippe vir pꝛoceritatis eximie super trophea ipsa eminebat Sublatis funditus teuthonis in cymbꝛos conuertitur. Hic iam quis crederet per hyemē: qui altius alpes leuat: tridentinis iugis in italiā puoluti. ruina descenderant atheſim flumen. non ponte. nec nauibus: sed quadā stoliditate barbarica pꝛimū coꝛpoꝛibꝰ aggressi. posq̄ retinere amnē manibꝰ ꝛ clypeis frustratē tauerant: ingesta obꝛutū silua trāsiluere. et si statim in festo agmīe vbē petissent: grāde discrimē esset. Sed in venecia. quo fere tractu italia mollissima est: ipa soli celiq clemētia robur elāguit ad hoc

panis vsu: carnis cocte: et dulcedine vini mitigatos Mari⁹ in tpe aggress⁹ est iam diem pugne a Mario impatore petierūt: et sic primum dedit. In patētissimo quem caudiū. vocāt: campo. pcurrere. milia deinde .l x. ceciderūt hinc camp⁹ tercio: p omnē diem pcidit barbaris Isti q̄ impator addiderat viruti dolum. secut⁹ Hānibalem: artēq cānarum Primū nebulosum nact⁹ diem: vt hosti inopinat⁹ occurreret. tū ventosum q̄: vt puluis in oculos et ora ferret Tum acie pversa in orientem: vt quod ex captiuis mox cognitū est: ex splēdore galeax: ac repercussu: quasi ardere celum videretur Nec minor cū vxorib⁹ eorū pugna. q̄ cum ipis fuit: cum obiectis vndiq plaustris atq carpentis: alti desup quasi e turrib⁹ lanceis contisq pugnarēt: pinde plus speciosa mors eax fuit q̄ pugna: Nam cū missa ad mariū legatiōe libertatem ac sacerdotiū nō impetrassent: nec fas erat suffocatis elisisq passim infantib⁹ suis / aut mutuis pcidere vulneribus. aut vinculo e crinib⁹ suis facto: ab arborib⁹ iugisq plaustrox pependerunt Beleus rex in acie dimicās impigre: necinult⁹ occubuit Tertia tigurinox manus: que quasi in subsidio noricos insiderat alpiū tūmulos: in diuersa lapsi fuga ignobili et latrocinijs euanuit Hunc tam letum tanq̄ felicem libertatis Italie assertiq imperij nuncium: non per homines: vt solebat: populus accepit: sed per ipsos si credere fas est: deos Quippe eodē die quo gesta res est: visi pro aede Castoris et pollucis iuuenes laureati p̄tori litteras dare: frequensq in spectaculo rumor victorie cymbrice: feliciter dixit Quo quid admirabili⁹? quicquid insigni⁹ fieri potest? Quippe vel t vt elata mot ib⁹ suis roma: spectaculo belli interesset: quod in gladiatorio munere fieri solet: vno eodemq momēto: cum in acie cymbri occumberent: popul⁹ in vrbe plaudebat.

Bellum thracium.

Post macedonas si dijs placet thraces rebellabāt ipi quōdam tributarij macedonū: nec in primas mō puintias pcēti incurrere: thessaliaq atq dalmatiā in adriacū mare vsq venerūt eoq fine pcēti quasi interueniente natura pcorta in ipas aquas tela miserūt. Nihil interim per id omne tempus residuū crudelitatis fuit In captiuos seuiētib⁹: litare dijs sanguine humano: bibere in ossib⁹ capitū: et huiusce mōi ludibrio fedare mortē taq igni q̄ fumo Part⁹ quoq grauidarū extorquere tormētis Seuisse omniū thracū scor diserte fuere sed callidis q̄ ad robur accesserat siluaq et montiū sit⁹ cū ingenio psentiebant Itaq non fus⁹ mō ab his aut fugat⁹: sed simili pdigio omnino tot⁹ interceptus exercit⁹: quē duxerat Cato: Didi⁹ vagos t libera populatiōe diffusos: intra suā repulit thratiā Deus⁹ vlteri⁹ egit: et vetuit trāsire danubiū Minutius toto vastauit hebro: multq quedā amisit: dū per pfidū glacie flumē equitat Piso rhodopē cau casumq penetrauit Curio daria ten⁹ venit: sed tenebras saltuuq expauit Appi⁹ in sarmatas vsq puenit Luccullus ad terminū gentium tanain. lacumq meotin. Necaliter cruentissimi hostiū q̄ suis moribus domiti. quippe

in captiuos igne ferroq; seuitum est Sed nihil barbaris attrocius visum est q̃q; abscissis manibus relicti: viuere supstites pene sue videbantur.

Bellum mitridaticum.

Ontice gentes ad septentrionem in mare sinistrum iacẽt a pontico
c cognominate mari. Harũ gentiũ atq; regionũ: rex antiquissim⁹ Ar-
tas. post Artabarzes: a septem persis oriũdus: inde Mitridates oĩm
lõge maxim⁹: quippe cũ quattuor pyrrho. xviij. anni Hãnibali sufficerint. ille
p. xl. annos restitit: donec trib⁹ ingẽtib⁹ bellis subact⁹: felicitate Sylle: vtute
luculli magnitudine Pompei cõsumereť Causaz quidez illi⁹ belli pẽtenderat apũ
Cassiũ legatũ. attrectari terminos suos a Nicomede bithinico Cetez elat⁹ ani
mus ingentib⁹ asie toti⁹ et si posset europe cupiditate flagrabat: spez ac fiducĩ
dabãt nostra vicia: quippe cũ ciuilib⁹ bellis disiungeremur. inuitabat occasio
Nudũq; impij lat⁹ ostẽdebant pcul Mari⁹: Sylla: Sertori⁹ Inter hec reipub
lice vulnera et hos tumult⁹. repẽte q̃si captato tpe: in lassos simul atz districtos
subit⁹ turbo põtici belli ab vltia veluti specula septẽtrionis erupit Prim⁹ statĩ im
pet⁹ belli bithinitã rapuit Asia iñ pari terrore correpta est: Nec cũctãter ad regẽ
ab vrbib⁹ nostris populisq; descitũ est Aderat: instabat: seuitia q̃si vtute vrebať
Nã q̃d attroci⁹ vno ei⁹ edicto: cũ oẽs: q̃ in asia forẽt romãe ciuitatis hoĩes inter
fici iussit Tum quidẽ dom⁹ tẽpla et are humana oĩa atz diuĩa iura violata sunt
Sed hic terror asie europam quoq; regi apperiebat Itaq; missis archelao Neo-
ptholemoq; pfectis: excepta Rodo: que p nobis firmius stetit ceterum Cycla-
des: Delos euboea: et ipm grecie dec⁹ Athene tenebanť Italiam iam ipamq; vr
bem romam regius terror afflabat Ita Lutius Silla festinat vir armis optimus
pariq; violentia ruentem vlteri⁹ hostẽ. manu quadã quasi ipius reppulit Pri-
mumq;. Atthenas vrbem quis crederet frugũ parentẽ: obsidiõe: ac fame ad hu
manos cibos cõpulit. sic illos quoq; ante: mox subruto pyrei portu. sez quoq;
et ampli⁹ muris. postq̃ domuerat in gratissimos hominum vt ipse dixit: in ho
norem tamen mortuorum sacris suis fameq; donauit. mox cum euboea: atq; bo-
etia presidia regis dispulisset: omnis copias vno apud cheromã: apud orcho-
menon altero bello dissipauit Statimq; in asiam trãsgressus ipm opprimit: et
debellatũ etiam foret: nisi de Mithridate triũphare cito q̃ vere maluisset. Ac
tum quidem hunc asie statum Sylla dederat: ictũ cum põticis fedus recepit Bi
thiniam a rege Nicomede: ab Ariobarzane cappodociaz: ac sic vt erat: asia rur
sus nostra: vt ceperat Mithridates tantũ repulsus: itaq; non fregit ea res pon-
ticos. sed incẽdit Quippe rex asia et europa quodãmodo in escat⁹: nõ iaz quasi
alienã: sed q̃ amiserat: quasi raptã belli iure repetebat Igit̃ vt extincta pax fide
liter incẽdia: maiore flãma reuiuiscũt: itailli de integro auctis maiorẽ immo dũ
copijs: tota denicq; regni sui mole in asiã rurs⁹ mari terra fluminibusq; veniebat
Cizicũ nobil⁹ ciuitas: arce menib⁹: portu: turrib⁹q; marmoreis asiatice plage lit

toraillustrat. hãc ille quasi alteram romam totam inuaserat bello Sed fiduciaz opidanis resistẽdi nunci⁹ fecit. docẽs aduentare Lucullũ: qui horribile dictu: p medias hostium naues vtre suspens⁹: et pedib⁹ iter adgubernans. videntibus procul: quasi marina histris euaserat: mox clade conuersa cum ex more obsidentem regem rex fame pestilentia vrgeret: recedentez Lucullus assequi: adeoqz cecidit: vt granicus et esopus amnes cruenti redderentur Rex callidus: romaneqz auaritie peritus: spargi a fugientibus sarcinas et pecuniam iussit qua sequentes morarẽ. nec infelicior in mari: quã in terre fuga: quippe centũ amplior nauium classem apparatũqz belli grauem: in pontico mari aggressa tempestas: tam foeda strage lacerauit: vt naualis belli instar efficeret: plane quasi Lucull⁹ quodam cum fluctibus pcelliscz cõmertio debellandũ tradidisse regem vẽtis videretur Attrice iam omnes validissimi regni vires erãt. sed anim⁹ malis angebatur Itaqz conuers⁹ ad primas gentes: totum pene orientem ac septentrionẽ ruina sua inuolvit Hiberi capsq: albani: et vtreqz solicitabanꝫ armenie Perqz oia et decus: et nomen et titulos Pompeio. sua fortuna querebat Qui vbi nouis motib⁹ ardere Asiam videt: alioscz ex alijs prodiere reges: nihil cunctandum ratus: primusqz inter se gentium robora coirent: statim ponte nauibus facto: omnium ante se primus transit euphratem regemqz fugientem media nactus armenia: quanta felicitas viri vno prelio cõfecit: nocturna ea dimicatio fuit: et luna in partibus quippe quasi cõmilitans. cum a tergo hostibus: a facie romanis se prebuisset: pontici per errorem longius cedentes vmbras suas: quasi hostium corpa petebãt et Mithrydates quidẽ nocte illa debellatus est Nihil em̃ postea valuit: quanqz oia exptⁿ more anguiũ: qui obtrito capite postremũ caudam minanꝫ Quippe cũ effugisset hostẽ colchos: silicie quoqz litora: et cãpaniaz nostram subito aduẽtu terrere voluit Mox subruto pyrei portu colchis tenus iungere bosphoron Inde p thraciam: macedoniã: et greciã trãsilire. Sic italiam nec opinat⁹ inuadere. tm̃ cogitauit Nam p defectiõez ciuiũ pharnaciscz filij scelere puentus: male tentatũ veneno spiritũ. ferro expulit Cne⁹ interim Magn⁹ rebelles asie reliquias sequẽs p diversa gentiũ terrarũqz volitabat. nũc subortẽtez secut⁹ armenios captis in ipo capite gentis Artaxatis: supplicez iussit regnare Tigranẽ At in septentrionẽ schiticũ iter tanqz in maristellis secut⁹ colchos cecidit: ignouit hyberie pepercit albanis: regem colchoz Oroden positis etiam sub ipso caucaso castris iussit in plana descendere: Arthocẽ: qui hiberis impabat. et obsides liberos dare Oroden etiam remuneratus est Vltro ab albania sua lectulum aureum et alia dona mittentem necnon et in meridiem verso agmine Libanum syrie. damascumqz transgressus. per nemora illa odorata. per thuris et balsami siluas romana signa circumtulit Arabes siquid imperaret presto fuere Hierosolymam defendere temtauere iudei Verum hec quoqz et intrauit: et vidit illud grande impie gentis archanum. patens. aureo vti celo Dissiden-

tibus de regno fratribus. arbiter factus: regnare iussit Hircanum Aristobolo: qui a renuebat eam rem: cathenas dedit Sic Pompeio duce populus roman⁹ totam qua latissima est asiam peruagatus: quā extremam imperij habebat p⁹ uinciam: mediam fecit Exceptis quippe parthis: qui sed⁹ maluerūt. et Indis qui adhuc nos non nouerāt: oīs Asia inter rubrum et caspiū: et oceanū pompeianis domita. vel oppressa signis tenebatur.

Bellum pyraticum

Interim dum populus roman⁹ p diuersa terrarꝝ distract⁹ est: Cilices inuaserāt maria: sublatisq; cōmercijs: rupto federe generis hūani sic maria bello: quasi tempestate p̄cluserāt Audaciam p̄ditis: furio sisq; latronib⁹ dabat: inquieta Mithridatis p̄elijs Asia: duz sub alieni belli tumultu: exteriq; regis inuidia impune grassant Ac primū duce Isodoro p̄tēti primo mari: Cretā inter atq; cyrenas: pyreū: et achaiā sinūq; maleū: quem a spolijs: aureū ipe vocauere: latrocinabant Missusq; in eos Publi⁹ seruili⁹: q̄uis leues et fugaces et myoparonas: graui et marcia classe turbaret: nō incruenta victoria supperat. Sed nec mari submouisse p̄tent⁹. validissimas vrbes eorꝝ: et diutina p̄da abundātes: phaselim et olipon euertit: ysauronq; ipāz arcem cilicie vī p̄sci⁹ sibi magni laboris. Taurici p̄gnomē adamauit. Nō ideo tñ tot cladib⁹ domiti: terra se p̄tinere potuerūt: sed vt quedā aīalia: quibus aquam terram q; incolendi gemina natura est: subipso hostis recessu impatientes soli: in aquas suas resiluerūt: et aliq̄n lati⁹ quā pri⁹: sic felix ille et dignus victoria pompeius visus est: et mithridatice p̄uincie facta accessio. ille dispsam toto mari pestem semel et imppetuum volens extinguere. diuino quodam apparatu aggressus est. Quippe cū classib⁹ suis: et socialib⁹ rhodioꝝ abūdaret: plurib⁹ legatis: atq; p̄fectis vtraq; ponti et oceani ora cōplex⁹ est Gellius tuſco mari impos it⁹: plotij siculo. Gratillius ligusticū sinū. Pompeius gallicū obsēdit. Torquatus balearicum. Tiberius Nero gaditanū fretū: qua primū maris nostri limen aperitur. Lentul⁹ lybicū. Marcellin⁹ egyptiū. Pompei iuuenes adriaticū. Varro Terenti⁹ egeū et ponticū et pamphyliū. Metellus: asiaticū Cepio: ipas p̄ponti dis fauces Porti⁹ Cato sic obdit⁹ nauib⁹: quasi portū obseruauit: sic p̄ oīs equoris port⁹: sin⁹ latebras: recess⁹: p̄montoria: freta peninsulas quicquid pyratarꝝ fuit quadam in dagine inclusuz et oppressuz est Ipse pompei⁹ in origine fontēq; belli ciliciam vīsus est. Nec hostes detractauere certamen: non ex fiducia: sed q: oppressi erāt ausi videbant: sed nihil tñ ampli⁹: q̄ vt primū ictum p̄currerent. Mox vbi circūfusa vndiq; rostra viderunt abiectis statim telis: remisq; plausu vndiq; pari: q̄ supplicantib⁹ signū fuit: vitam petiuerūt Nō alia tam incruēta victoria vsi vnq̄ sum⁹: sed nec fidelior in posterū repta gens vlla est. Idq; p̄spectū singulari p̄silio ducis: qui maritimū gen⁹ a p̄spectu longe remouit maris: et mediterraneis agris q̄si obligauit Eodēq; tpe et vsum maris nauib⁹ recupauit

et terre homines suos redidit Quid prius in hac mirere victoria velocitatem? q̄ quadragesimo die parta est An felicitatem? q̄ ne vna quidem nauis ammissa est An ꝑpetuitatem? q̄ ampli⁹ pyrrate nō fuerunt.

Bellum Creticum.

Creticum bellum: si vera volumus noscere: nos fecim⁹: sola vincēdi
c nobilem insulā cupiditate: fauisse Mithridati videbat. hoc placuit armis vindicare. Prim⁹ inuasit insulam Marc⁹ anthoni⁹ cū ingēti quidem victoriespe: atq; fiducia adeo vt pluris cathenas in nauibus: q̄ arma portaret. dedit itaq; penas vecordie. nam pleraq; naues intercepere hostes: captiuaq; corpora. religata velis: ac funibus pependere: ac sic velificantes triumphantium in modum cretes. portibus suis adremigauerunt Metellus deinde totam insulam igni ferroq; populatus intra castella: et vrbes redegit. et gnoson et erytream: et vt greci dicere solent: vrbium matrem cydonam Adeoq; seue in in captiuos consulebantur: vt veneno sese plerique ꝑficerent Alij deditiōez suam ad Pompeiū absentem mitterēt. et cū ille res in asia gerens: eo quoq; ꝑfectum misisset Anthoniū in illa ꝓuintia irritus fuit: eoq; infestior Metell⁹ in hostes ius victoris exercuit: victisq; lasthene et panare cydone ducib⁹ victor redit. nec quicq̄ ampli⁹ tū: de tam famosa victoria q̄ ꝓgnomen creticum reportauit.

Bellum balearicum.

Vaten⁹ Metelli macedonici dom⁹ bellicis nominib⁹ assueuerat: alte
q ro ex liberis ei⁹ cretico facto: mora nō fuit quin alter: q̄ balearic⁹ vocaret Baleares ꝓ idē temp⁹ insule pyratica rabie corruperāt maria: hoies feros atq; siluestres mireris aus⁹ a scopulis suis saltez maria ꝓspicere Ascēdere etiam in cōditas rates: et ꝑnauigantes. subinde inopinato impetu terruere Sed cū venientem ab alto romanā classem ꝓspexissent: predam putantes ausi etiā occurrere: et primo impetu ingēti lapidum saxorumq; nimbo classem operuere Tribus quisq; fundis preliat̄: certos esse quis meret̄ ictus: cū hec sola genti arma sint: id vnum ab infantia studiū: cibum puer a matre non accipit: nisi quē ipa mōstrauit ꝓcussit. Sed non diu lapidatione romanos terruere positq̄ cōminus ventū est: exptiq; rostra: et pila venientia. pecudū in more: clamore sublato pecierūt fuga littora: dilapsiq; in primos tumulos querēdi fuerūt vt vincerētur.

Expeditio in cypron.

Derat fatum insularū: igit̄ et Cypros recepta sine bello: insulam ve
a teribus diuitijs abundantem: et ob hoc Veneri sacraz Ptholemeus regebat: z diuitiaz tanta erat fama: nec falso vt victor gentiū popul⁹ et donare regna ꝓsuetus: Publio Clodio tribuno duce socij viuiq; regis cōfiscationem mādauerit. et ille quidē ad rei famam veneno fata ꝑcepit Ceterū porti⁹ Cato cyprias opes liburnis ꝓ tyberinum hostium inuexit: que res latius erarium populi romani q̄ vllus triūphus impleuit.

Bellum gallicum.

Sia Pompei manib⁹ subacta: reliqua que restabant in Europa: fortuna in Cesarem trāstulit Restabant aūt immanissimi gentiū galli atq; germani: et q̄uis toto orbe diuis: tū qui vinceret habuit britaniam Primus gallie motus: ab heluetijs cepit: qui rhodanum inter et rhenū siti non sufficientib⁹ terris, venere sedes petitū incensis menib⁹ suis. hoc sacrū fuit ne redirent. Sed petito tpe ad deliberandū Cū inter moras Cesar rhodani p̄tę rescisso: abstulisset fugam: statim bellicosissimam gentē: sic in sedes: suas quasi greges in stabula pastorum deduxit Sequens longeq; cruētio: pugna belgarū quippe p libertate pugnantiū Hic cū multa romanor̄ militū insignia: tuz illud egregiū ipsi⁹ ducis: q; nutante in fuga exercitu: rapto fugiētis e manu scuto: in primū volitans aciē: manu p̄eliū restituit Inde cū venetis etiaz nauale belluz sed maior: cū oceano: q̄ cū ipis nauib⁹ rixa: quippe ille rudes et informes: et statim naufrage: rostra sensissent: sed herebat in vado pugna: cū estibus solitis. tū ipo certamine subduct⁹ ocean⁹. intercedere bello videret. Jlle quoq; accessere diuersitates p gentiū lo corūq; natura: Aquitani callidū gen⁹ in spelūcas se recipiebant: iussit includi mora dilabebant in siluas. iussit incendi: nemo tātum feroces direrit gallos: fraudib⁹ agunt. Jndutio maris treueros Ambiorix quo cauit ebu:ones: vtriq; absente Cesare iuratione facta in venere legatos: sed ille fortiter a Dolobella summot⁹ est. relatūq; regis caput Hic insidijs in valle dispositis dolo peculit: itaq; et castra direpta sunt: et aurū ablatum Cottam cū Tigurio Sabino legato amisim⁹: nec vlla de rege mor vltio: quippe ppetua transthenum fuga latuit: nec rhenus ergo immunis: nec etiam fas erat: vt liber esset receptato: hostium atq; defenso: Sed p̄ia contra germanos illius pugna iustissimis quidez ex causis hec auide incursionib⁹ eorū querebant Que ario iusti regis supbia: cum legati dicerēt: veni ad Cesarem: quis est aūt Cesar? et si vult veni at inquit: et quid ad illū: quid agat nostra germania? nū ego me interpono romanis? Jtaq; tantus gentis noue terror in castris. vt testamenta passim: et in principijs scriberent. sed illa immania corpa: quo erāt maiora: eo magis gladijs ferroq; paruerūt. Qui calor in pliando militū fuerit: nullo magis exprimi p̄tę q̄ elatis sup caput scutis: cū se testudine barbar⁹ tegeret: sup ipa romani scuta salierūt. et inde in iugulos gladijs descēdebāt Jterū vnū de germano cētenari querebant hic vo iam cesar vltro Mosellā nauali ponte transgreditur: ipmq; rhenum: et hircinijs hostem querit in siluis: sed in saltus et paludes gen⁹ omne diffugerat: tantū pauoris incussit. intra ripā subito romana vis: nec semel rhenus: et itez q̄: et quidem ponte facto penetrat⁹ est: sed maior aliquāto trepidatio: quippe cū rhenū suū sic ponte quasi iugo captū viderēt Fuga rursus in siluas et paludes: sed quod acerbissimū Cesari fuit: non fuere qui vincerent. omnibus terra mariq; captis respexit oceanū: et quasi hic roman⁹ orbis non sufficeret alterū cogitauit Classe igit̄ p̄parata britāniaz petit: in britaniā trāsit mira celeritate: q̄ppe qui tertia vigilia morino soluisset a portu: min⁹ q̄ medio die in-

sulam ingressꝰ est: plena erāt tumultu hostico littora: et trepidātia ad ꝓspectū rei noue carpēta volitabāt Itaq; trepidatio ꝓ victoria fuit: arma et obsides accepit a trepidis: et vlteriꝰ isset: nisi impio obstāt classes naufragio castigasset oceanꝰ Reuersꝰ igit ad galliā classe maiore: auctisq; copijs in eundē tursꝰ oceanū eos deniq; tursꝰ britānos: calydonias secutꝰ in siluas: vnūq; e regibꝰ cauelianis in vincula dedit: ꝓtentꝰ his. nō em̄ prouincie: sed noi studebat: cū maiore q̄ priꝰ pdarectꝰ est Ipo q̄ oceano trāquillo magis et ppitio: quasi imparē se fateret Sed maria omniū: eadēq; nouissima ꝓiuratio fuit galliaꝝ Cū oēs piter aruernos atq; biturigas: carnuntas simul sequanosq; cōtraheret Ille corpe: armis: spiritusq; terribilis. noie et quasi terrore ꝓposito vergingetorix. ille festis diebꝰ: et cōciabulis: cū frequētissimos in lucis haberet: ferocibꝰ dictis ad ius pristinū libertatē erexit Aberat tūc Cesar Rauenne delectum agēs: et hyeme creuerant alpes sic intercluſum putabant iter. Sed ille qualis erat? ad nūcium rei felicissime temeritatis ꝓ inuios ad id tempus montiū multos: ꝓ intactas vias et niues: expedita manu emensus: occupat galliā: ex distantibꝰ hibernis castra cōtraxit. et aīm in media gallia fuit: q̄ ab vltima timeret Tum ipa capita belli aggressꝰ vrbes: saluari cū quadraginta milia ꝓpugnantiū sustulit Alesiam ducentoꝝ quinquaginta milium iuuētute subnixam. flāmis adequauit Circa Georgouiam tota belli moles fuit. Quippe cū. lxxx. muro et arce: et abruptis defenderent maximā ciuitatem vallo: sudibꝰ: et fossa: inductoq; fosse flumine ad hoc. xviij. castellis ingentiq; Lura circūdatam. primū fame domuit: mox audētem eruptiones in vallo gladijs: sudibusq; ꝓcidit: nouissime in deditionem redegit Ipe ille rex maximum victorie decꝰ supplex cū in castra venisset: tum et faleras et sua arma aīm Cesaris genua ꝓiecit. habes inquit fortem virū fortissime: vicisti.

Bellum parthicum.

Vm gallos per Cesarem in septētrione debellat: interim ad orientem
c.j graue vulnus a parthis populꝰ romanꝰ accepit Nec de fortūa queri
possumꝰ caret solatio clades: aduersꝰ et dijs et hoibꝰ: cupiditas ꝓsulis
Crassi: dū parthico inhiat auro. xi. strage legionū et ipsiꝰ capite mulctata est. quod tribunꝰ plebis Metellus exeuntē ducem hostibꝰ ditis deuouerat. et cum zeugma trāsisset exercitus: rapta subitis signa turbinibꝰ hausit euphrates: et cū apd nicoforū castra posuisset: missi ab Oro de rege legati. denūciauere pcussoribꝰ cū pompeio federū ꝓsiliaq; meminisset: regijs inhians ille thesauris nihil ne imaginario quidē iure: sed seleucie se responsurum esse respondit Itaq; dij federū vltores: nec insidijs nec virtuti hostium defuerunt Jam primum qui solus et vehere cōmeatus: et munire poterat: a tergo relictꝰ euphrates: dū simulato trāsfuga cuidem Mazzere syro creditur cū in mediam campoꝝ vastitatem eodem duce ductus exercitus vndiq; hosti exponeret Itaq; vir dum venerat carras: cū vndiq; ꝑfecti regis Sylaces et Surenas oſtēdere signa: auro sericisq; vexillis vibratia Tum sine mora circumfusi vndiq; equitatus: in modum grandinis atq; ym

brium densa tela pariter fuderunt Sic miserabili strage deletꝰ exercitꝰ: ipe in colloquium solicitas. signo dato viuꝰ in hostiū manus incidisset: nisi tribunis reluctātibꝰ. fugam ducis. barbari ferro occupassent Sic quoqꝫ relatū caput: ludibrio hosti fuit. filium ducis pene in ꝓspectu patris eisdez telis operuere. reliquie infelicis exercitꝰ: quo quēqꝫ rapuit fuga: in armeniam: ciliciā: syriamqꝫ distracte vix nunciū cladis retulerūt. Caput eius recisum cū dextera manu ad regē reportatū ludibrio fuit. neqꝫ indigno: aurū em̄ liquidum in rictum oris infusum est: vt cuius animus arserat auri cupiditate eius etiam mortuum ꝛ exangue corpus auro vteretur.

Anaephaleosis.

Hec est illa tertia etas populi romani trāsmarina que Italia ꝓgredi
h ausus orbe toto arma circūtulit Cuiꝰ etatis sapiores. c. anni: sancti
pij: ꝛ vt dixim⁹ aurei. sine flagitiō: sine scelere: dū sincera adhuc ꝛ innoxia pastorie illiꝰ secte integritas: dumqꝫ penorꝫ hostiū imminens metꝰ. disciplinam veterē ꝓtinebat Postremi. c. quos a carthaginis: corinthi: numātieqꝫ excidijs: et Attali regis in asiatica hereditate deduximus in Cesarē et Pompeiū secutūqꝫ hos: de q̄ dicemꝰ: Augustū: et claritate rerū bellicarū magnifici Ita domesticis cladibꝰ miseri: et erubescēdi: quippe sicut gallia: thraciaz ciliciā: vberrimas validissimasqꝫ ꝓuincias: armenios etiā: et brittānos: vt non in vsu: ita ad imperij speciem magna nomina acquisisse pulchrum atqꝫ decorum Ita eodem tempore dimicasse: domi cum ciuibꝰ: sociis mancipijs: gladiatoribꝰ totoqꝫ interse senatu: turpe atqꝫ miserandum. Ac nescio: an satiꝰ fuerit populo romano Sicilia et Affrica ꝓtentum fuisse: aut his etiaz ipis carere: dominā ti Italia sua q̄ eo magnitudinis crescere vt viribꝰ suis conficerē Que em̄ res alia furores ciuiles pepit: q̄ nimia felicitas? Syria p̄ianos victa corrupit Moxasiatica Pergameni regis hereditas. ille opes atqꝫ diuitie afflixere seculi mores: mersamqꝫ vitijs suis: quasi sentina rempubli. pessundedere Vnde em̄ populus romanus agros et cibaria flagitaret nisi per famem quam luxus fecerat. hinc ergo grachana: et prima et secūda: et illa tertia apuleiana seditio. Vnde regnaret / de iudiciarijs legibꝰ diuulsus a senatu eques? nisi ex auaritia: vt vectigalia reipublice: atqꝫ ipa iuditia in questu haberentur. hinc turꝰ et ꝓmissa ciuitas latio: et per huius arma sociorum Quid aūt bella ꝓuilia? vnde nobis nisi exabundantia familiarium? vñ gladiatorij aduersos dominos suos exercitus? nisi ad ꝓciliandū plebis fauorem: effusa largitio Cū spectaculis indulget: supplicia quondā hostium: artem facit iam vt speciosiora vitia tangamus Nonne ambitꝰ honorum ab hisdem diuitijs incitat? Atqui inde mariana: inde syllana potestas Aut magnificus apparatus conuiuiorum et ꝓmptuosa largitio nonne ab opulentia paritura mox egestatem? hec Catilinam patrie sue impegit Denicꝫ illa ipsa principatus et dominandi cupido vnde? nisi ex nimijs opibus venit? Atqꝫ hec Cesarem atqꝫ Pompeium furialibus in exicium reipublice facibus armauit. Hos

igit populi romani oēs domesticos mot⁹ sepatos ab externis iustisq; bellis ex ordine psequemur. De legibus gracchanis.

Editionū omniū causaz tribunitia potestas excitauit que specie quidem plebis tuēde: cui⁹ in auxiliū compata est Re aūt dnationem sibi acquirēs: studiū populi ac fauorē agrarijs frumētarijs iudiciarijs legibus aucupaī Jnerat omnib⁹ spes equitatis: quid tam iustū em̄: q̄ recipe plebem ius suū a patrib⁹ ne popul⁹ gentium victor⁹ orbisq; possessor extoris: artis ac fōcis ageret Quid taz equū q̄ in opem populū viuere ex erario suo ? quid adius libertatis equāde magis efficax ? q̄ vt senatu regēte puincias: ordinis equestris auctoritas saltem iuditioz regno niteretur. sed hec ipsa in perniciem redibant. et misera respublica in exitium suum marcescerat: et a senatu in equitem trāslata iuditiorum potestas: vectigalia id est impij patrimoniū suppetimebat. et emptio frumenti. ipos reipublice neruos exhauriebat erariū. reduci plebs in agros vī poterat. sine possidentiū euersione ? que sibi ps populi erāt ? et tñ relictas sibi a maiorib⁹ sedes: etate quasi iure hereditario possidebant.

Seditio tiberij gracchi.

Rimam certaminū facem Tiberi⁹ Gracch⁹ accēdit: genere: forma eloquētia facile princeps: sed hic siue Mātiniane deditiōis: q; sponsor federis fuerat: pragiū timēs: et inde popularis. siue equo et bono duct⁹: quia depulsaz agris suis plebem miserat⁹ est. ne popul⁹ roman⁹ gentiū rector: vbisq; possessor: larib⁹ ac fōcis suis exularet. et quacūq; mente rem ausus ingentē. postq; rogatiōis dies aderat: ingēti stipat⁹ agmine rostra pscendit nec deerat obuia manu tota inde nobilitas. et tribuni in trib⁹. sed vt intercedentē legib⁹ suis Cneū Octauiū videt Gracch⁹ ptra fas collegij. ius potestatis. inie cta manu depulit rostris. adeoq; pūti metu mortis exterruit: vt abdicare se magistratu cogeret: sic triūuir creat⁹ diuidēdis agris cū ad ppetrāda coepta die comitioz progari sibi vellet impuz: obuia nobiliū manu eorūq; quos agris mouerat: cedes a foro cepit Jnde cū in capitoliū pfugisset: plebēq; ad defensionē salutis sue: manu caput tangēs hortaret: pbuit spēz: regnū sibi et diadema poscētis. atz ita duce Scipiōe nasica pcitato in arma populo: quasi iure oppressus est.

Seditio Caij Gracchi.

Tatim et mortis et legum fratris sui vindex: nō minore impetu incaluit Caius Gracchus qui cum pari tumultu atq; terrore plebem in auitos agros accesseret: et recentem Attali hereditatem in alimenta populo polliceretur Jāq; nimius et potens altero tribunatu secunda plebe volitaret: abrogare auso legibus suis Minutio tribuno: fretus comitum manu: fatale familie sue capitoliū inuasit Jnde primoz cede depuls⁹: cum se in aventinum recepisset: inde quoq; obuia senatus manu ab Opimio consule oppress⁹ est Jnsultatum quoq; mortis reliquijs et illud sacrosanctum caput tribuni plebis: percussoribus auro pensatū est.

Seditio apuleiana.

Philomin⁹ Apuleius saturninus gracchanas asserere leges non de-
n stitit Tantum animorum viro Marius dabat: qui nobilitati inimi
cus: consolatu suo preterea confisus: occiso palam cōmitijs Annio
competitore tribunatus. subrogare conatus est in eius locū Caium Gracchū:
hominem sine tribu: sine nomine: sed subito titulo in familiam ipse se adopta-
bat. cum tot tantisq; ludibrijs exultaret impune: rogandis gracchorum legibus
ita vehementer incubuit: vt senatum quoq; cogeret in verba iurare: cum abnu
entibus aqua et igne interdicturum se minaretur: vnus tamen extitit qui mal
let exilium. Igitur post Metelli fugam omni nobilitate percussa: iam cum ter
tium annū dominaretur: eo vesanie progressus est: vt consularia quoq; cōmi-
tia noua cede turbaret Quippe vt satellitem furoris sui Glauciam cōsulem fa-
ceret Caium Memmium competitorem interfici iussit: et in eo tumultu reges
ex satellitibus suis appellatū: letus accepit Tum vero iam conspiratiōe senat⁹.
ipo quoq; iam Mario cōsule: quia tueri nō poterat aduerso: directe in foro acī
es: repulsus inde: capitolium inuasit: sed cum abruptis fistulis obsiderē: sena-
tuiq; per legatos penitentie fidem faceret: ab arce digressus: cum ducibus factio
nis receptus in curiam est Ibi in eum facta irruptione: populus fustibus: sax-
isq; coopertum: in ipsa quoq; morte lacerauit.

Diuſiana ſeditio.

Oſtremo Liuius Diuſus non tribunatus modo viribus: ſed ipſius
etiam ſenatus auctoritate: totiusq; Italie cōſenſu. eaſdem leges aſ-
ſerere conatus dum aliud captat es. tantum cōflauit incendium. ve
ne prima illius flāma poſſet ſuſtineri: et ſubita morte correptus hereditarium
in poſteros ſuos bellum prorogaret: iudiciaria lege Cai Gracchi Diuiſerant
populum romanum: et bicipitem ex vna fecerant ciuitatem Equites romani
tanta poteſtate ſubnixi vt qui fata patrum vitaſq; principum haberēt in manu
interceptis vectigalibus. peculabantur ſuo iure rempublicā. ſenatus exilio Me
telli: dānatione Rutilij: debilitatus. omne decus maieſtatis amiſerat. In hoc
ſtatu rerum: pares opibus: animis: dignitate: vnde et nato Liuio Druſo emu
latio acceſſerat: equitem Seruilius Cepio ſenatum Liuius Druſ⁹ aſſerere: ſi-
gna et aquile: et vexilla aderant Ceterum ſic vrbe in vna: quaſi in binis caſtris
diſſidebatur: prior Cepio in ſenatum impetu facto: reos ambitus Scaurum et
philippum principes nobilitatis elegit His vt motibus reſiſteret Druſ⁹: plebē
ſed Gracchanis legibus eiſdem. ſocios ad plebem ſpe ciuitatis erexit Extat vox
ipſi⁹ nihil ſe ad largitionem vlli reliquiſſe: niſi ſi quis aut coenū diuidere vellet
aut celum Aderat promulgandi dies: cū ſubito tanta vis hominum vndiq; appa
ruit: vt hoſtium aduentu obſeſſa ciuitas videretur Auſus tamen abrogare de le
gibus conſul philippus: ſed apprehenſum faucib⁹ viator. non ante dimiſit: q̄ꝫ
ſanguis et in ora: et oculos redundaret. ſic per vim acte iuſſeq; leges: ſed preciū

rogationis statim socij flagitare: cum interim imparem Drusum: egrumq; rerū temere motarum: matura: vt in tali discrimine: mors abstulit: nec ideo minus socij ꝓmissa Drusi a populo romano reposcere armis desierunt.

Bellum quod aduersus socios gestū est.

Ociale bellū vocēt licet / vt extenuem⁹ inuidiā si verū tū volum⁹. il
lud ciuile bellū fuit Quippe cū popul⁹ roman⁹ ethruscos: latinos: sa
binosq; miscuerit: z vnū ex oīb⁹ sanguinē ducat: corp⁹ fecit ex mēbris et ex oīb⁹ vn⁹ est. nec minore flagitio socij citra italiā: quā intra vrbē ciues rebella bāt Itaq; cū tuscie ciuitates: quas viribꝰ auxerāt socij iustissime postularēt: ad quā spē eos cupidine dñatiōis Drusꝰ erexerat Postq; ille domestico scelere oppꝰ est: eadēfax: que illū cremauit: socios in arma et in expugnatiōez vrbis accēdit Quid hac clade tristi⁹ ? q̄d calamitosius ? cū oīme latiū: atq; picenū: ethruria oīs: atq; cāpania: postremo Italia ꝓtra matrē ac parentē suā vrbē ꝓsurgerēt. cū oīme robur fortissimoꝝ fideliū[illegible]orūq; socioꝝ. sub suis quisq; signis haberēt: mūicipa lia ista ꝓdigia Popedi⁹ marsos / et etiā latinos. Affrani⁹ vmbros: tot⁹ senat⁹ et ꝓsules Samniū: Lucaniāq; Thelesin⁹. cū regū et gentiū arbiter popul⁹: ipm se regere nec posset vt victrix asie europeq; a Corinthio Roma peteret Primū fuit belli in albano mōte ꝓsiliū: vt festo die latinaꝝ Juli⁹ cesar et Marc⁹ philippus ꝓsules inter sacra et aras imolarent Postq; id nephas ꝓditiōe discussum est Ascu lo furor oīs erupit In ipa quidē ludoꝝ frequētia trucidatis: qui tū aderāt ab vr be legatis. Hoc fuit impiū belli sacrū inde iā passim ab oīpte Italie. duce et au ctore belli discursante popedio: diuersa ꝑ ppl⁹os et vrbes signa cecinere Nec Hā nibalis nec Pyrrhi fuit tāta vastatio Ecce otriculū: ecce grumentū: ecce fesule: ecce carseoli reserate: nucerie et picentij cedib⁹ ferro z igne vastant: fuse Rutilij copie: fuse Cepiōis nā ipe Juli⁹ cesar exercitu amisso cū in vrbē cruēt⁹ referret mi serabili funere: mediaz etiā vrbē puiaz fecit Sz magna ppli romani fortūa. etsi in malis maior: totis de suo viribꝰ insurrexit aggressiq; singulos populos Cato discutit ethruscos Gabini⁹ marsos: Carbo lucanos Sylla samnites Strabo ve ro pompei⁹ oīa flāmis ferroq; populat⁹ nō pri⁹ finē cediū fecit: q̄ asculi euersiōe manib⁹ tot exercituū ꝓsulariū direptariūq; vrbium dijs litaretur.

Bellum seruile.

Tcunq; et si cum socijs nephas: cū liberis tū et ingenuis dimicatū est
Quis equo aio ferat in principe gentiū populo. bella seruorum ? Pri
mum seruile bellū inter initia vrbis Herdonio duce Sabino: in ipo vrbe tentatū est: cū occupata tribunitijs seditionib⁹ ciuitate. capitoliū obsessuz est: et a consule captum Sed hic tumultus magis fuit q̄ bellum Mox imperio per diuersa terrarum occupato: quis crederet Siciliam multo cruētius seruili: q̄ punico bello esse vastatam ? terra frugum ferax ? et quodammodo suburbana prouincia latefundis. ciuium latinorum tenebatur Hic ad cultum agri frequē tia ergastula: cathenatiq; cultores materiam bello prebuere Syrus quidam no

mine Eunus: magnitudo cladium facit vt meminerimus: fanatico furore stimulato: dum Syrie dee cerimonias iactat: ad libertatem et arma seruos quasi numinū imperio concitauit: idq; vt diuinitus fieri ꝓbaret: in ore abdita nuce: quā sulphure et igne sup̄auerat: leuiter inspirans flāmam inter verba fundebat. Hoc miraculū primū duo milia ex obuijs: mox iure belli refractis ergastulis. lx. amplius milū fecit exercitū. Regijsq; nequid malis deesset decorat⁹ insignib⁹: castella: oppida: vicos miserabili direptione vastauit. Illud q̄q; in vltimum belli dedic⁹ capta sunt castra pretoriū: nec nominare ipos pudet: castra Mannilij Lētuli: Pisonis: Hipsei. Itaq; q̄p fugitiuos distrahi debuissent: pretorios duces profugos prelio ipsi sequebantur. Tandem perpenna Imperatore supplicium de eis sumptum est. Hic enim victos: et apud Ennam nouissime obsessos: cum fame quasi pestilentia consumpsisset: reliquias latronum cum pedib⁹ cathenis religauit crucibusq; puniuit. Fuitq; de seruis ouatione contentus: ne dignitatē triumphi seruili inscriptione violaret. Vix dum resp̄uerat insula: cū statim a seruis et a Syro redituro ad cilicem Athenio pastore interfecto domino: familiam ergastulo liberatam sub signis ordinat ipse veste purpurea argenteoq; baculo: et regium immorem: fronte redimita nō minorem quā ille fanatic⁹ prior cōflat exercitum: acriusq; multum. quasi et illum vindicaret: vicos: castella oppida diripiens: in dominos. in seruos infestius: q̄q; in transfugas seuiebat. Ab hoc hoc quoq; pretorius exercit⁹ ceſt: capta Seruilij castra: capta Luculli: sed Aquilius Perpenne vsus exemplo intercluſum hostem cōmeatibus ad extrema compulit: cōmunitasq; copias armis: fame facile delevit. Dediditssentq; se nisi supplicioꝝ metu voluntariam mortem pertulissent. Ac ne de duce quidem supplicium exigi potuit: quā uis in manus venerit: quippe dū circa ad deprehēdendū eum multitudo ꝓtendit. inter rixantium manus preda lacerata est.

Bellum sparticum.

Nimuero seruilium armoꝝ dedecus feras? nam et ipsi per fortunam in omnia obnoxij: tamen quasi secundum hominū genus sunt et in bona libertatis nostre adoptant̄: bellum Spartaco duce concitatum: quo nomine appellem nescio: quippe cū serui militauerint: gladiatores impauerint: illi infime sortis hoies: hi pessimā auxere ludibrio calamitatē Spartacus: Chrisus: et Oenomaus: e fracto lentuli ludo: cum septuaginta aut amplius eiusdem fortūe viris erupertūt Capua: seruiq; ad vexillum et ad auxilium vocatis: cum statim decem amplius milia coissent homines: nō modo effugisse contenti: iam vindicari etiam volebant. Prima velut ara turis. mons Vesuli⁹ placuit. ibi cum etiam obsiderentur a Clodio glabro. per sauces cani montis vitigineis dilapsi vinculis ad imas eius descendere radices: et exitu in vno nihil tale opinātis ducē subito impetu castra rapuere. Jn alia castra Deinceps chorā totāq; puagant̄ cāpaniam: nec villaꝝ atq; vicoꝝ vastatiōe ꝓtēti: nolā atq; nuceriā Surios atq; methapontū terribile strage. populant̄: affluentib⁹ in diē copijs Cū

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA POZNAŃ

BIBLIOTEKA UNIW. W POZNANIU
Inc. 241 8°
INKUNABUŁY

BIBLIOTEKA GŁÓWNA
UNIWERSYTETU A.M. w POZNANIU
Inc. 241 a